

SLOVENSKI NAROD.

Izjava vsak dan zvečer, izvenredni nedelje in praznika.
Ima prosti prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vin.
za uradne razglase 60 vin., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu
nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištevno „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 99.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 84—	celoletno	K 95—
polletno	42—	polletno	50—
3 mesečno	21—	3 mesečno	26—
1	9—	1	9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vredno 90 po nakaznici.
Na samo plemenito naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Vredniti „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje.
Telefon št. 34.

Dopolnje sprejema le podpisane in začetne frankovane.
Rekopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

VABILO

zbor zaupnikov

Jugoslovanske demokratske stranke

ki se vrši

v nedeljo, dne 6. julija t. l. v

Ljubljani v Narodnem domu.

Začetek zborovanja ob pol 9. dopoldne.

Nadaljevanje ob 3. popoldne.

Spored:

1. Nagovor strankinega predsednika dr. Iv. Tavčarja in odposlancev »Demokratskega kluba«.
2. Poročilo o delovanju »Narodnega predstavništva«.
3. Poročilo strankinega zastopstva v centralni vladi (minister dr. A. Kramer).
4. Poročilo strankinega zastopstva v ljubljanski vladi (podpredsednik deželne vlade dr. Gregor Jerjav).
5. Poročilo izvrševalnega odbora.
6. Izpolnitev strankinega programa in sprememba organizacijskega reda.
7. Poročilo o volitvah v izvrševalni odbor.
8. Slučajnosti.

Ljubljana, 15. junija 1919.

Nacelstvo JDS.

Vidov dan 1389-1914.

28. junij 1389 in leta 1914 je najvažnejši in najpomembnejši dan za usodo našega celega naroda. Leta 1389. se je vršila ona strašna in za naš narod tako pomembna bitka na Kosovem polju.

Srpska država, ki se je za vlade Dušana Silnega najbolj razvila, je začela po njegovi smrti hitro propadati. Srpski plemiči so pokazali tu, kakor i povsod drugod, da jim ni nič pri srcu blaginja vsega naroda. Po smrti Dušana Silnega so se sprijeli z njegovimi potomci, ne oziraje se prav nič na njegovega sina Uroša in na turško nevarnost, ki je tedaj pretela ne samo Srbiji, ampak celemu Balkanu. Turki so izrabili to razkosanost v Srbiji in so potolkli leta 1371. ob reki Marji enega izmed srpskih vladarjev, kralja Vukašina z njegovima bratoma Uglješom i Gojkom. Vukašin je bil oče našega najboljši priključnega narodnega junaka Kraljeviča Marka. Nato so zasedli Turki velik del južne Srbije in so prisilili tudi ostale srpske vladarje, da jim so morali plačevati davek.

Narod sam se je v tem času zavedel in spoznal kam ga vodi razkosanost. Vse tedanje trpljenje srpskega naroda je najlepše izraženo v narodnih pesmih. Instinktivno se je začel zavedati, da zasluži boljšo usodo in lepšo bodočnost. Začel se je zbirati okoli kneza Lazara Hrebljanovića, da v zadnjem času reši svojo svobodo.

Toda bilo je že prepozno. Ponovno je sicer razbil Lazar s svojimi junaki turške vojske, toda iz Azije so prihajale vedno nove in nove tolpe. Nazadnje je prišlo do one slavne in vsled njenih posledic tako važne bitke na dan 28. junija 1389.

Cel narod je zbral še poslednje sile na tem krvavem polju. Toda zastoj je bila boba. Trikratni premoči sovražnika so morali podleči kosovski junaki. Podlegli so premoči a niso bili premagani. Vsi po vrsti so padli in se niso hoteli umakniti. V tem leži veliki pomen tega dneva za naš narod.

Na bojnem polju sta padla oba cara. Turškega je ubil junak Miloš Obilić, a car Lazar kakor ga imenuje narod — je bil ubit od Turkov, ki so ga isti dan ujeli. Od tega dneva začne žalostna usoda srpskega naroda. Kosovska osveta — Vidov dan — bile so besede, ki so navduševale narod. Od generacije na generacijo je prehajal ta klic. Ti sočij in milijoni so padli še v boju za svobodo — toda vedno so se javljali novi heroji — novi boji so se začeli, večkrat tudi brez upanja na kakšen uspeh, a boj se je vendar nadaljeval.

Moralna odgovornost in dolžnost, ki se je je sleherni član srpskega naroda zavedal, da se mora maščevati za kosovski poraz, so bile tako jake, da je to postal moralni dogma za cel narod. Tako je postal Vidov dan simbol svobode našega celega naroda.

Po dolgih neuspelih borbah so se slednjič le pokazali uspehi tega velikankega boja. Leta 1804 se je začela Srbija osvoboditi in ko se je ona osvobodila, prevzela je vlogo našega Pijemonta, da po kosovskem porazu osvobodi naš cel narod. V zadnjih letih se je začela odločna bitka med našimi sovražniki in gospodari. Leta 1912 in 1913 se je začela velika vojska proti Turčiji, ki je končala s popolnim porazom Turčije. Tako je bil en del kosovske priprave izpolnjen. Toda ostal je še eden sovražnik, mnogo večji in nevarnejši — stara Avstrija, ki je hotela za sužnjiti cel jugoslovanski rod.

Vidov dan 1914 je dal znamenje za boj proti njej. Cel srpski narod se je dvignil proti vojnini tlačitelju. Dogodek na sarajevski ulici 28. junija 1914 je bil začetek boja za svobodo, ki je prinesel toliko gorja in bolečin, a ki je končno stl gremanski imperijalizem ter nam prinesel zaželeno svobodo.

Vidov dan 1919 je prvi od Kosova, ki ga bo proslavil cel naš rod ujedinen in svoboden. Duh nesmrtnih junakov iz kosovskega polja živi nad nami, zadovoljen nad maščevanjem, ki ga so izvršili njihovi potomci. Na ta dan se moramo spominjati ne samo teh kosovskih junakov, ampak vseh, ki so dali od Kosova pa do danes svoje življenje za našo svobodo. Ta dan nam mora biti vedno simbol naše svobode in dokler bo Vidov dan ukoreninjen v duši našega naroda, ne bode nas nihče več podpiral in svobodna Jugoslavija bo docvitala in se krepila, dokler ne zavzame onega mesta, katero ji pripada.

Dr. F. Windischer:

Krone v inozemstvu in njih pokritje.

Marka, v polpreteklem času še ponos in predmet neporušnega zaupanja Nemcev, doživlja v inozemstvu svoje strašno ponižanje. Še je kljubovala nekaj mesecev potem, ko je njena senca, avstro - ogrska krona, že uživala popolno zaničevanje nevtralnih trgov ter se je le nekako iz milosti še jemala v malih zneskih po 15 in 16 cts. Po novni pariteti je nemška marka enaka 12345 franka, začetkom aprila je pa strmoglavila čez borzne pečine v finančne prepade, kakor svoi čas v ameriško - španski vojni španski pezet. Od tedaj se, izvzemši kratko dobo pred izročitvijo mirovnih pogojev, plačuje v Švici za marko po 35—37 cts. Ali marka bo zopet vstala, celo Antanta in nevtralcii imajo interes na tem. Med vojno se je na Dunaju z zadujimi ostaniki stare oholosti dopovedovalo, da so borzna notiranja na Holandskem, Švedskem, v Švici le nominalna in ne izraz notranje gospodarske vrednosti krone ter da se bo po sklepu miru hitro pokazala prava vrednost, ali uprav po prenehanju sovražnosti je začela katastrofalna finančna razkrojba. Resnica, ki je prišla na dan, je bila strahotnejša, nego so bila najbolj črna domnevanja nevtralnih finančnikov. Poplava s finančnimi novci v internem prometu v Nemčiji in na starem teritoriju Avstro - Ogrske, je segla čez mejne bregove, tudi v nevtralnih državah so silne množine mark in kron. Ta prisadna obilica je morala neizbežno voditi v sedanjo mizerijo. Številčno navesti množino kron v celem inozemstvu ali tudi le v eni državi na pr. v Švici, je skoro izključeno. Gotovo pa je, da vsote segajo v vrtovalne višine, okoli 100 milijonov teh metuljčkov, ponajveč v kosih po 1000 poznanih, ker je vtihotapljenje tej appointov nalazje, je samo v Švici.

Kronske note so v nevtralnem inozemstvu prodrle v najširše plasti. Niso le v posesti bank in denarnih zavodov. Vsled špekulacije so bile zanešene med vse sloje. Zadnji dve leti je v Švici kolosalna špekulacija v kronah. Celu posli obeh spolov so se vdali tej nevarni igri. Takozvani kurzi za krone, — dnevna objava, po kakšni ceni banke kupujejo krone — pred vojno in začetkom vojne le denarnim ugodnikom znan, je postal silno popularen. Normalno ni bilo obično, da bi banke izvešale table s cenami tujih denarjev. Ker pa se je za vojne krogi interesentov neverjetno razširil in so si vpraševalci po menjalnicah kar kljuje podajali, je prišlo v Švici v mnogih krajih z razvitim tujiskim prometom v navado, da se vsak dan izvešajo cene za marke in krone. Cel desetletni otroci vedo, kaj je kurz. Ko tekajo mimo bank, ne zamude pogledati na tablo z valutami in vzklikajo: »Glej, kurz je padel, kurz se je dvignil!« Širše občinstvo izven borz naravno špekulira a la hausse, to je, računa s tem, da bo dražje prodalo, nego je kupilo. Premnogi so bili pri tem tepeni in so izgubili svoje prihranke, gsobito taki, ki so kupovali preko svojih sredstev na upanje. Valutne špekulacije so mimo vseh drugih le za ljudi, ki morejo kupnino položiti. Valovanje cen je slo gor in dol skoro tri leta. Mnogi so seveda tudi zaslužili. Največ naravno menjalci v Švici. Promet je živahen in menjalnice si režejo deleže kose kruha. Če so na primer kupovali krone po 30, so jih prodajali navadno po 35 in 36. V borznih mestih je dobiček manjši, ker je treba računati s konkurenco in je treba dati prostora za zaslužek tudi denarnim zavodom na odmaknjenih krajih. Pa tudi v borznih mestih se kupuje redno znatno pod denarnim kurzom.

Vsa ta igra s kronami in markami je dolgo trajala, vrstili sta se sreča in smola. Medtem je iz teritorija stare Avstro - Ogrske, kakor tudi od vseh drugih vetrov na pr. iz Ukrajine, prihajalo na nevtralne trge vedno več teh kronske podobice, saj so na pr. vojaška oblastava avstro - ogrska, ko so bila na zmagovitem pohodu v Rusijo, trošila brez glave papirnati novci po znanem vojaškem nazoru, da v vojni ne igra denar nobene vloge. Iz nevtralnih dežel je slo zelo malo te denarne robe, pač pa se je znašalo na pr. v Švico kron po najboljši možnosti. Tiho tapljenje je cvetelo, ahi tudi sicer je bil transport živ. Čim više so stale osebnosti na socialni lestvi, ali čim bolj jim je žarela sreča vojni zaslužkov, tem izdatneje so navadno množile inozemske kronske zaloge. Tudi kritični in bleščeti patriotizem na zunaj navadno ni ovrnil pri tem tihotapskem znašanju na varno. Ko se je na ozemlju

stare Avstrije začelo nacionaliziranje bankovcev, ko se je ena nova država za drugo zaprla proti importiranju vedno novih novcev z Dunaja, kjer so s tiskarskimi stroji idealno preskrbljeni, ter so finančni ministri v nacionalnih državah začeli odklanjati odgovornost za graditev papirnatega babilonskega stolpa na Dunaju, so prišli tudi v Švici vodilni finančni krogi do zaveš. Marca meseca 1919 je izšlo iz Berna oficijalno svarilo, naj švicarsko prebivalstvo ne kupuje več avstrijskih kron. Sočasno je bil izdan poziv, da Švicari deponirajo v njihovi posesti se nahajajoče krone pri švicarskih denarnih zavodih. To je ceno kron še bolj vrglo, ali švicarski denarni zavodi so nekaj dni pozneje zopet pričeli kupovati avstrijske krone. Nekolkovane krone imajo sedaj nekaj nižjo vrednost. Švicari so dobri gospodarji in imajo zelo razvit čut za pridobivanje in za denar. Pas d'argent, pas de Suisse, so rekli časih Francozi. Naravno, da stoje na stališču, da nočejo izgubiti, kar so naložili v kronah. Nasledniki stare Avstro - Ogrske da so odgovorni za flotanten novce. V obrambo svojih interesov so že storili korake in jih bodo še. To je povsem pravilno in umevno, ali interesira nas merilo za porazdelitev in ključ. Običajna merila, kakor jih imajo na Dunaju po polomu pri rokah za take prilike, kakor število prebivalstva, obseg teritorijev, gospodarska moč, davčna sila v tem primeru za nas v Jugoslaviji ne more priti brez pridržkov v poštev. To vprašanje ima svoje zanimive posebnosti. Vprašati se moramo zlasti, kdo je znašel avstro - ogrske krone v Švico? Komu gredo v breme? Kdo se je okoriščal s prodajo tega denarja? Mislimo na Jugoslavijo; Koliko Hrvatov, Slovencev, Srbov iz stare monarhije je za vojne smelo in moglo v Švico? Cedito je bilo za nas zelo gosto, emigrantje iz in preko Srbije pa niso imeli kron. Kar je prišlo južnih Slovanov iz stare Avstro - Ogrske, so bili redko oblagodarjeni z bogastvom, vrhutega so vsakogar avstrijski policaji na meji preiskali od kože kakor hudodelce. Meja je bila za naše deželane efektivno hermetično zaprta. Kontrola je bila silno stroga. Vsakega posameznika, ki je šel v Švico, se da še danes ugotoviti ne le po registrih, marveč po fotografijah. Nakup živil, boste rekli, prihaja za vse v poštev. Predvsem se je za živila dajalo, če je le slo, kompenzacija, pa tudi denar, da bi se plačalo vse s kronami, je dejstvo, da so našim deželam od teh dobrin odkazovali le neznatno malo. Časih je izgrešil pot k nam sir, morda kakšne konzerve ali slabo pecivo. Kar je bilo res dobre, čokolada, kakao so ugodna gospoda pridržali za izvoljenje na Du-

LISTEK.

Dr. Jos. C. Oblak:

Naša severna meja.

Nekoliko pregleda.)
(Dolje.)

Dr. Carantanus predlaga pa sledeče: Tudi on prične pri Pontebi in gre po stari laško-avstrijski meji, po dolini potoka Pontebe (Pontebane), do podolja Lance do Vrat (Törlhöhe), dalje do Fnidlenka in Straniške planine (Fnidlenkogel in Straninger Alpe). S Straniške planine bi mu šla meja v dolino potoka Stranice (Straningerbach), po tej dolini do izliva Stranice v Zilo. Dalje bi mu bila za mejo Zila do izliva Cerknice, tako da bi pripadli slovenski Cerkovčani, Dropolci (Dobropolci) i dr. Jugoslaviji. Dalje bi mu šla meja po Cerknici čez Sedlo (Sattelle 1180 m) k potoku Črni (Schwarzenbach), ki se pri Višprijah izliva v Gosrinjo (Gössering). Od vasi Višprije bi mu šla meja na sedlo Križna gora (Kreuzberg), potem pa k Belemu jezeru (Weissensee). Toda dr. Carantanus sili odtod z grebena Zilskih alp k Belemu jezeru in odtod v dolino potoka Bela ter proponira neko čudno — vsaj meni se dozdeva tako — mejo po dolini potoka Bele do njegovega izliva v Dravo pri Brezah (Fresach), prvi postaji od Paternijona proti Beljaku, torej ne-

koliko severnozahodnejše od Gumerč v širši Spodnji Dravski dolini.

Neumljivo se mi vidi zakaj ne potegne dr. C. ako že proponira to varijanto, ki se da zlasti v črti čez Karnijske planine tudi geografsko (morda manj etnografsko) utemeljiti, iz Zilске doline meje na v tem predelu najvišji greben Zilskih alp na Sattel (2082) in potem dalje po grebenu, po katerem teče tudi meja okrajnega glavarstva do Križne goreterzatoizloči ravno čeprav nemški kraj Gössering, ki gravitira na to stran proti Višprijam. Točka Kreuzberg bi bila torej gotovo nesporen konfin. Glede ozemlja, ki leži med Zilskimi planinami in Rudnim gorovjem na eni strani, in dolino Weissenbacha na drugi strani, ki vsekako ni preobjudeno, moram pripomniti, da ni v njem skoro nobenega Slovence, da aneksijo le-teh pa ne navaja dr. C. nobenih pravih razlogov, ker jih najbrže ni! Stojim namreč na stališču, da se anektira le tiste pomembne kraje, ki jih niti raz geografsko niti raz gospodarsko stališče ni mogoče odločiti, torej na stališču skrajne potrebe, kar velja npr. za kraj Gössering v tem slučaju.

Od dravske soteske gumerške bi šla naravna meja čez prečko med Amberško planino (1897 m) (Palakel) in Volavnikom (Wollanig 1228 m), v osko gosdnato dolino Kobriškega potoka (Affrits), katero bi presekala in bi prešla od tod na pobočje visoke Grliške planine, ki stoji kot mogočna stra-

ža (1910 m) na severni strani Osojskega jezera. Potemtakem bi nam v tem predelu pripadalo tudi še nekaj nemških vasi, med katerimi so znamenitejši Šmartin, Sv. Lenart, Laze (Gross Wassach), Št. Rupert in Trebnj (Trefen). Prelepa Gorliška Planina nad pesniškim Osojskim jezerom bi bila poleg Zilskih alp in drugega gorovja naravnost krasna naravna meja med nemškimi in slovenskimi ozemljem.

Od pobočja Gorliške planine bi bilo potegniti mejo proti vzhodnemu koncu Osojskega jezera, katerega bi eventualno rezala ter preskočila nad Osojami na greben takozvanih Osojskih Tur, katerih povprečna višina je 1000 m). Osojske Ture, na široko razpredeno gorovje brez posebno značilnih grebenov, ločijo kotlino Osojskega jezera deloma od gornjega Roža in kotlino prešlavnega Vrbekega jezera. Po tem gorovju bi se dala izvesti lepa naravna meja črta črta do okolice Blatnega Gradu (Mossburg), kjer počivajo kosti našega Urbana Jarnika. Odrastki takozvanih Osojskih Tur segajo od Blatnega Gradu naprej, ločijo kotlino Vrbekega jezera od doline reke Glilne, tja do kolena, ki ga tvori reka Glil na tik pod mestom St. Vidom, ki je dole pomembno. Po tem grebenu smo prišli do St. Urhove gore severno od Celovca, ki krajuje nad ugodovinsko gospodarsko okolico Meja slovenska bi šla na skrajnem severu tega našega Gospodarskega polja v bližino mesta

Št. Vida ter bi preskočila odtod čez Magdalensko goro ali Visoko Ostrovcio (Hochosterwitz) v dolino reke Krke pri Mostiču, od tu pa na pobočje lepe Sinje (Svinške = Sausalpe). Planine, ki je bila vedno najmočnejši jez proti potujčenju, in je torej najlepša naravna meja v tem predelu koroške Slovenije in tretji nesporni konfin. Vsa Sinja Planina je tista trdnjava, ki nam je rešila ono kompaktno slovensko ozemlje in velik del celovske kotline. Sinja planina v svojih odrastki pada proti zahodni strani v dolino reke Labudnice. Do Sinje planine bi torej segal nekako drugi del naše severne meje od Gorlice sem. Tudi v tem predelu se predlagajo razne varijante.

Predvsem naj omenjam načrt dr. Carantanusa. On bi potegnili mejo od Gorlice nad Osojskim jezerom, dalje severno nad Trgom (Feldkirchen) po razvodju med Krko in Glino, tako da bi bila železnica St. Vid - Beljak še v Jugoslaviji; torej po Vimiških gorah (Wimitzer Berge) do St. Vida. St. Vid naj bi bilo obmejno mesto, ki naj bi bilo obenem celinsko mesto.

Od St. Vida bi mu šla severna meja Jugoslavije po dolini na Dobro polje (Kraupfeld) do Svinca (Eberstein), od tu v stranako dolino Gorliče (Gorlichthal), ki bi jo samo presekala, potem dalje, da bi dospela na Sinjo planino. C. torej izključuje gorenji del Gorliške doline s Hüttenbergom, ki bi bil, kar leži v oski dolini, čisto odre-

zan. In ravno radi rudnikov v Hüttenbergu se zagovarja raz gospodarsko stališče mejo, ki bi obsegala poleg St. Vida tudi rodovitno pokrajino okoli Brež, ki gravitira gospodarski v Celovec, in na rudah bogati Hüttenberg. Isti oziri, kakor zgoraj govorijo tudi proti tej meji.

Pa se vrnimo zopet na greben Sinje planine, do tega morda najmarkantnejšega konfina! Tu doseže v središču te planine (takozv. Speilkogel) slovenska narodna meja svojo najsevernejšo točko na Koroškem. Od Speilkogla se obrne proti jugovzhodu, na Pustrico, od nje pa se spušča polagoma v dolino Granice in Labodnice.

V bližini starodavnega mesta St. Pavla je iskati zopet jezikovno mejo med Labudskimi Slovenci in Nemci, ki pa v tem malem okolisku ne igra velike vloge in ki ne bo delala nikomur belih las, kajti tu smo že skoro tik ob meji slovenskega Stajerja, ki ga ločijo od nas le še zadnji odrastki planine Korice (Koralpe).

Dr. C. predlaga od Sinje planine živo narodnostno mejo tudi za državno mejo. Bodisi! Od St. Pavla namreč do Laboda tvori mejo do izliva v Dravo Labodnica. Tu prestopi mejo Drave, gre na vzhod akosi St. Lovrenc (še slovensko - nemška župnija) čez Kozjak na Korico (Koralpe 2140 m).

(Dolje prihodnja.)

naju, v Edinburgu. Oglejmo si osebni promet v Švicco za vojne. V Švicco so prihajali pridno in brez težav iz Avstro - Ogrske razni dobro zapisani krogi nemške in ogrske narodnosti, obilo Židov. Kdo in kako se je kontroliralo vse te stebre zaupanja, potem razne prince, grofe, kneze, »diplomate«, »zaupne emisarje«, kadar so hodili — često kot kurirji — v raznih zadevah, ali in koliko so nosili na varno zase ali za druge. In po razslu monarhije, koliko visokih glav se je rešilo na tla gostoljubne republike! Koliko kron je treba za tako gospodo v teh časih in razmerah! Ali smo bili mi Jugoslovani tisti, ki smo pošiljali in vzdrževali cela krdela raznih špijnov in kupcijske na tem važnem teritoriju? Če si se le ganil v gotovih mestih, na pr. v Ženevi, ti je sledila taka ogabna duša. Razni agentje in kupcijski poverjeniki so navzlic splošni strogosti zlatih držali čez mejo, iz naših krajev pa so celo dame na obisk težko bolnih, morale delati neusmiljeno karanteno. So to čudne okoliščine, in vobče ne sprotajo ravno v razgovor, če se naj odločijo o važnem gospodarskem vprašanju, ali za nas v tem primeru so to važne in celo odločilne okoliščine. Naposled vendar ne bomo jemali nase še tistih dolgov, ki so nastali iz vzdrževanja špijnov proti Čehom, Slovcem, Hrvatim, Srbom. Razume se, da bomo plačniki za del, ki zadane nas, ali pri tem bo treba tehtno upoštevati naše posebne odnose. Stremljenje pri tem svoječasnem pokritju starih kron bo šlo za tem, da se jim izposluje gotov sredni kurz, ki bo pač predmet kompromisa. Pri tem bo treba upoštevati okoliščino, da je mnogo tega kronskega materiala ne v rokah švicarskih podjetnikov, ampak tudi internacionalnih špekulantov od Rusa do Grka. Mnogo teh srečolovcev se je zateklo v okrilje bank in deponiral predmet svojega upanja. Ali ti krogi zaslužijo, da se jih potom kompromisa štiti in varuje izgube, da se jim za na borzi kupljeno upanje izplača kompromisni kurz? Jugoslovanskih kron je sedaj še malo v Švici. Malo poznane so, za enkrat je to le ugodno, ker ne bremene trga in ker formalno vendar s tem »kolkom« se niso za veliki svet. Neugodno je pa to, da se naša valuta, odnosno naša deviza v Ženevi ne notira ločeno zase, kakor češka. V tem pogledu bi bilo pač potrebno, zganiti se čim prej. Manjka pač Jugoslaviji v Švici gospodarsko orientirane reprezentance, tudi v tem pogledu bi imela mnogo vevlačnega posla. Formalno bi glede jugoslovanskih kronskih bankovcev trebalo, da se opremilo s pečatom ali kolkom. Kateri bo vsaj nekoliko oviral ponarejanje. Najbolje pa da se nadomeste z novim denarjem. Žigosanje, kakor je sedaj izvršeno, ne daje nobene garancije zoper svojevpolno kolkovanje, nekoliko močno naiven utis nareja na inozemce. Priznani odkriti, da sem danes v zadregi povesil oči, ko mi je bančni dirigent demonstriral nekoliko hudomušno raznovrstne naše »kolke« in to na tisočakah. Navzlic temu pa imajo vobče o Jugoslaviji dobro mnenje in računajo z lepo prihodnostjo. O Slovencih vedo malo, o nas se sme mande vse pisati. Tako piše danes neki člankar v »Neue Zürcher Zeitung« z dne 11. junija 1919, št. 861 naslednje: »Sie (d. slovenische Sprache) lehnt sich, obschon eine slavische Sprache, mehr an den italienischen Dialekt in Friant an.«

O poljsko-ruskem razmerju.

Pariška konferenca se počasi približuje problemu, določiti vzhodne poljske meje. Ravno v zadnjih dneh prihajajo prve vesti, da je postalo to vprašanje aktualno.

Ker se mi zdi, da se pri nas po večini premalo upošteva izredna važnost te točke mirovne konference, naj opozorim v naslednjem na dalekosežne posledice napadne razrešitve tega vprašanja, kakor se očitno pripravljajo. Obenem pa naj pokažem dosedanjemu rusko - poljski spor v pravilnejši luči.

Prevladuje naziranje, da je ruski imperijalizem pred poldrugim stoletjem spodkopal in uničil staro Poljsko. V resnici pa je bila stvar čisto drugačna, zakaj ruska agresivnost proti Poljski ni bila nič drugega, kot osvobodjevanje stare ruske zemlje, ruskega naroda.

Stara ruska država, kakor je stala na višini svoje moči v XI. stoletju, je imela svoje jedro v porečju Dneprovem, glavno mesto ji je bil staroslavni Kijev. Prpadalo ji je vse ozemlje od Karpatov, do Sana, dalje ozemlje čez Bug (Vislin pritok) do Wierzna in še čez srednji Njemen. Navedena črta je bila v tej dobi rusko - poljska meja; petrificirana je bila ta meja zaradi vse naslednje čase s tem, da je postala tudi verska meja, poljsko ozemlje je postalo katoliško, rusko ozemlje, kamor je za Vlačimira (okrog l. 1000) prišlo krščanstvo po posredovanju Bizanca, pa grško - orientalsko pravoslavno.

Navedena meja je ostala v veljavi domala pol stoletja. Politično razmerje se je popolnoma spremenilo šele z mongolskim navalom, ko je prišla vsa Rusija pod tatarsko nadoblast in se je obenem rusko narodno in politično središče preneslo na severo - vzhod v porečje gorenje Volge z glavnim mestom Suzdali, pozneje Moskva, kjer je bilo vse prvotno finsko - mongolsko, a takom časa pa Rusih kolonizirano ter porušeno ozemlje. To dobo ruske

Poljska in Litva, da sta si osvobodili obmejne ruske pokrajine.

Poljski so si osvojili sredi XIV. stoletja Halč (Vzhodna Galicija), za katero so se z Rusijo hromoslovesno vojskovali dotlej šestkrat; ostali je ostala Vzhodna Galicija v poljski oblasti. Hkrati so si osvojili tudi del Volinje.

Nekako istočasno se je povzdignila mala Litva, ki je morala prvotno priznavati rusko nadoblast, v veliko in močno državo. Ko je ječala Rusija pod tatarskim jarmom, so si v XIV. in začetkom XV. stoletja Litavci osvajali po vrsti ruske obmejne pokrajine ob Dnjepru s Kijevom vred. V kratki dobi je bilo vse Podneprije, jedro stare Rusije, v oblasti tedaj še poganske Litve.

Naključje je hotelo, da se je oženil litavski knez Jagelo z Jadvigo, dedinjo - kraljico Poljske (1386), in obenem prestopil v krščanstvo ter postal tudi poljski vladar. Vsled tega stali odslej Poljska in Litva združena; sploščeta le v personalni uniji, pozneje pa tvoreči tudi v realnem oziru eno državo. Tako so prišle po Litavcih osvojene ruske zemlje pod poljsko vlado. V njih kakor tudi v manj civilizirani Litvi sami se je sedaj v vsakem oziru širil in jačil poljski vpliv; plemstvo se je popoljčilo, enako tudi meščanstvo, oziroma povsod so se priselili Židje iz Poljske, tvoreči poleg Poljakov pretežno meščanski element. Priprostega ruskega ljudstva pa niso mogli raznaroditi, zakaj nepremostljivo oviro je tvorila — verska razlika.

To politično stanje je ostalo v glavnem nespremenjeno od začetka XV. stoletja do druge polovice XVIII. veka. Medtem se je na severo-vzhodu vršila velika regeneracija Rusije pod vodstvom Moskve; Tataři so postali iz gospodarjev — podložniki, Rusi pa so po vrsti osvojili ali boljše osvobodili nekdanje ruske pokrajine na celi zapadni črti. Tako je postal neizgovoren spopad s Poljsko; treba je bilo zopet osvoboditi staro rusko zemljo, rusko cerkev. To je tendenca ruske politike napram Poljski, pa naj se je izražala v tej ali oni obliki. Tako se nam delitev Poljske z ruske strani ne pokaže kot akt imperializma, marveč kot osvoboditev. Pri vseh treh delitvah l. 1772., 1792. in 1795. si ni Rusija vzela niti 1 km² poljske zemlje, marveč le stare ruske pokrajine. In še teh ne vseh, zakaj rusinska Vzhodna Galicija je pripadla Avstriji, ki si je razen tega vzela južno polovico poljskega ozemlja, dočim je pripadel Poljski sever in zapad z Varšavo vred Rusiji.

Ko je Napoleon obnovil Poljsko, jo je sestavil le iz etnografsko - poljskega ozemlja; po njegovem padcu pa jo je dunajski kongres prisodil Rusiji, razen Poznanjske, ki je pripadla zopet Prusiji. Od takrat šele je večina prave Poljske (»kongresovska«) v ruski oblasti, dežela pa je imela sploščeta zelo obsežno samopravo, ki je bila zmanjšana, oziroma ukinjena šele po pone srečenih poljskih uporih leta 1830. in 1863.

Pri revolucionarnem gibanju za vzpostavitev Poljske je bila vedno krepko zastopana struja, ki je zahtevala Veliko Poljsko z Litvo in navedenimi ruskimi pokrajinami, takoiimeno vao »historično« Poljsko, torej ne le etnografsko poljsko zemljo. V lepem primeru smo videli takšne tendence v Galiciji, kjer so Poljaki absolutno stali na stališču nedelovitosti Galicije, torej proti politični osamosvojitvi ruske ali rusinske Vzhodne Galicije.

V zadnjem času so poljske armade prodrle v Litvo, v Belo Rusijo, Volinjo in Vzhodno Galicijo. Gotovo to niso le preventivni koraki proti invaziji boljševiške vojske, marveč obenem uteži za pariško tehtnico: argumenti, da se Poljakom prisodilo te pokrajine ali vsaj njih deli. Snučaj, da se jim to posreči, smatram za izredno usoden, za vso slovansko in tudi za našo jugoslovansko bodočnost neugoden.

Pomislimo le, da je bil eden izmed ciljev, zaradi katerih je šla Rusija v vojno, osvoboditev Vzhodne Galicije izpod avstrilske ter poljske oblasti. Računati je treba z gotovostjo, da se Rusija v kakršnikoli obliki rekonstituirala; ako pripade navedeno rusko obmejno ozemlje Poljski, bo stremela Rusija znova za tem, da ga osvobodi. Posledica tega bo, da bo v slovanskem svetu znova zaveval razdor nasprotja med Rusi in Poljski. — Vprašanje, kaj bo z ukrajinskim gibanjem, na stvari ničesar ne spremeni, zakaj napram Poljski bosta imeli v navedenem slučaju samostojna Ukrajina ali celotna Rusija iste težnje; to nam je pokazala tudi polpretekla doba.

Razumemo poljske gospodarske argumente, dati seveda prepričevalni, pač ne morejo biti. Vtemeljevanje aspiracij na podlagi dosedanjega kulturno-civilizacijskega vpliva, na podlagi poljskega značaja mest, jezikovnih otokov in veleposresta na rusinskem ozemlju natančno tako malo velja, kakor nemške zahteve po Koroški ali dravsko-mariborskem okrožju.

Kdor je uvidel potrebo, da homo morali na iskati močne politične zaslombe na vzhodu in kdor vzame vso slovansko vzajemnost realistično, lahko je treba, ta bo s skrbjo pričakoval pariških odločitev. Zakaj med Rusi (oziroma Ukrajinci) in Poljski tako dolgo ne bo resničnega sporazuma, dokler se ne bodo sledili odpuščali vsenu kompaktno majornumsku in beloruskemu ozemlju. Če se ne bo to pot ustanovila vzhodna meja Poljske strogo na isti črti, kjer prehajata kompaktno poljsko in katolško prebivalstvo v rusko in pravoslavno prebivalstvo.

Razpad Velike Rusije je došel tako nepričakovano, da je našel več avtorjev, katerih namen je bil predvsem pa nas Jugoslovane docela prepričati.

Vsa naša v resnici narodna politika je bila tako pred vojno, kakor zlasti med vojno orientirana v smeri proti vzhodu to je proti slovanski Rusiji. Ko so leta 1914 ruske čete, zasedle Galicijo do Krakova in kasneje prodrle preko Karpat na Ogrsko, smo bili vsi mi v dno duše uverjeni, da se z velikimi koraki bliža velik dan naše osvoboditve in da nam zasijejo prvi njeni žarki z vstoka. In v tem našem trdnem prepričanju nas niso mogli omajati niti številni ruski porazi, ki so sledili na to z železno doslednostjo drug drugemu. V teh porazih smo zrlí sredo, ki očisti težko ozračje v Rusiji in vzbuði iz sna speče orjaške sile ruskega naroda k odločilnemu zamahu. Za to smo naravnost z zadoščanjem in radostjo pozdravljali oni nam vsem toli simpatični pokret, ki je napravil z nekrvavo revolucijo konec nemškega duha tako prožetemu in nemškim vplivom takozelo pristopnemu carizmu. Šele ko sta z nemško pomočjo splaval na površje in zagospodovala na Ruskem Ljening in Trocki, ki sta z razornim svojim delom mahoma razbila preje veliko in mogočno slovansko državo na kose in atome, smo se zavedli, da Rusije, ki smo jo vesikdar smatrali za svojo zaščitnico, v katero smo upali in verovali in v katero smo postavili vse svoje nade, ni več. V našem življenju in čustvovanju je nastala globoka vrzel, praznina, ki je nismo umeli izpolniti in zamašiti drugače, kakor da smo jeli upirati svoje oči proti zapadu, nadejajoč se, da nam vzide in vznikne spas od tamkaj.

Odkrito smo priznavali svoje razočaranje glede naše z ruskimi jedinicami in vrednotami računaje politike ter oznanjali z oduševljenjem novo blagovest, da nam prihaja odrešenje zgolj in jedino z zapada. V tem uverenju smo uravnali svoje politične ure po pariškem in newyorškem zvoniku.

Med tem je poteklo sedem mesecev in Jugoslavlani smo doživeli bolj gorjupo razočaranja, kakor smo ga bili deležni kdaj prej. Osvedočili smo se v grenkem izkustvu, da je bil preokret v našem mišljenju in v naših nadah v njegovem temelju zgrešen in sedaj se vračamo spokorjeno in akasno k prvotnemu svojemu evangelijsu, da nam more zasijati luč samo iz istoka. Razpad Rusije je vplival na nas tako konsternujoče in katastrofalno, da smo si domišljali, da so se s tem razpadom spremenili tudi prirodni zakoni, — da bo nam jelo vzhajati solnce na — zapadu. Danes je nam padla mrena z oči, danes se zavedamo, da je naša rešitev samo v nas samih, združenih v najtesnejši zvezi z našimi krvnimi brati na severu in vzhodu.

K temu naziranju in prepričanju smo se povrnili po težkih in bitnih izkušnjah, in zdí se nam, da dele to mišljenje z nami i naši bratje Čehi in Poljaki.

Vsi trije smo se uverili, da ne najdemo pri svojih zapadnih prijateljih v svojih stremiljenjih in tečajih tistega razumevanja, ki smo ga zaslužili in s katerim smo upravičeno tudi računali, in da nimamo pričakovati od njih nobene dejanske podpore in pomoči.

Politična naša orientacija se protorej zopet okrenila proti vzhodu, proti — Rusiji.

Toda ne proti boljševiški, ki sedaj tišči huje, nego nekoč caristiška, ruški narod ob tla, marveč napram novi mladi, novi Veliki Rusiji, ki se sedaj poraja in čije konture so že vidne na obzorju.

In predstavitelji te nove, prerodne Rusije skušajo sedaj znova zvezati niti, ki so jih vojni dogodki pretgurali med slovanskim vzhodom in slovanskim zapadom. Poznaajo jih tisti, ki so se v preteklosti zanimali za slovansko vprašanje in ki so pozorno sledili pokretu, da se udeležijo misel slovanske enotnosti.

So to »narodotenci«, v ta občutek je izviral prvi podraz, ki ga je priobčil in in oni slovanski list, he so ti izgnanci, sinagogi so na stare slovanske postojanke, stopili tudi na slovanska tla. Je stvar očena, ali se ljube v ljube, pa gredo ljudi.

o njih vč, da ne leže na trebuhu pred raznimi boljševičskimi maliki in da ne-
žejo priznati nauka, da bi Ljenta in
Bosovstina tvorila Rusije in ruski
narod.

Orcnostem! Prav dobro jih po-
smemo Bili so to pristali Pariskjeve,
ki se doledno pobijali slovanske ide-
je, simpatizirali z Nemci in se devotno
klanjali nemškemu Viljemu. Slovanske
mislal je bila za to ljudi s sedmerimi pe-
čati satvorjena knjiga. V najstrožjem
nasprotno z temi življenj so bili krog, ki
so iskali stikov z ostalimi Slovani ter
zastopali načelo, da je preporod Rusije
mogoč samo, ako se je osvobodijo vseh
tujih vplivov in se jo postavi na kre-
pak temelj slovanske politike. Ti ele-
mentni niso nikoli uživali simpatij med
onimi, ki so imeli državno krmilo ca-
ristične Rusije v rokah. To dejstvo je
tako notorično, da nam ni treba nava-
jati nobenih dokazov. Radi pa pri te-
ri priznavamo, da so slovansko misel
gojile pred vsem meščanske stranke,
dočim so delavski sloji stali na strani
topl in nepoučeni, ne da bi se jim
sploh sanjalo, da obstoji slovansko
vprašanje, ki bi utegnili biti važno tu-
di za ruski narod in rusko državo. Da
je bila ruska država gnijala in narod
ruski bolan in da sta oba bila potrebna
leka, o tem so soglašale vse stranke.
Iskali so zdravila vsi, jedni v slovans-
stvu, drugi naslanjaje se na zapad,
pred vsem na mednarodni, v bistvu pa
samo nemški socializem. Oni so romali
na slovanski zapad, da se utrde v veri
v slovanske ideale, ti pa so iskali
novih potov in ciljev ponajveč med
Nemci. Oboji so skušali sprejeti seme
presaditi na rodna ruska tla. In zgodi-
lo se je, da so bili sejalki nemškega se-
mena urnejši in spretnjeji. Obsejali so
rusko njivo z novim semenom, toda ta
njiva ni rodila zlatega žita, marveč
plevelj in osat — boljševizem, ki je
zamoril in zadušil še tiste zdrave bli-
ke, ki so preje rasle na ruskem polju.

Rusijo so položili v grob, ali vsta-
ne še kdaj iz njega? Lek, ki so ga pri-
nesli iz Nemčije, je bil za njo strup,
morda jo zdravilo, ki bo zajeto iz slo-
vanskega studenca, pokliče k novemu
življenju. Morda? Ne, trdno smo pre-
pričani o tem, uverjeni smo, da bi bila
Rusiji in ruskemu narodu prihranjena
strašna Golgota, ki jo preživljata se-
daj, ako bi njiju zdravilniki in opera-
terji hodili po lekovitu sredstva mesto
v Nemčijo na slovanski zapad.

Toda sedaj je računati z dejstvi.
Težka preskušnja je prestana. Na potu
je nova prerोजना, v krvi oprana, v
ognju prekaljena Rusija. Njena bodoča
pot vodi odločno na slovansko stran.
Poklicana je, da vodi kot prva med
ednakimi kolo v družbi in tesni zvezi
z ostalimi svobodnimi slovanskimi dr-
žavami.

Bodočnost je Rusije, bodočnost je
Slovanstva, zato nas za našo prihod-
nost ni strah in naj se zbirajo nad
nami še tako grozeči oblaki!

Vprašanje slovanskega gledališča v Mariboru.

Maribor, 16. junija.

Zakaj doslej v Mariboru ni bilo
stalnega slovanskega odra, je pač raz-
umljivo vsakomur, ki vé, kako ogrom-
no in drago podjetje je gledališče. Mi,
mariborski Slovenci, o niem nismo mo-
gli niti sanjati, saj je bila izključena
vsaka državna, deželna ali mestna sub-
vencija in vrh tega v mestu ni bilo za-
dosti slovanskega občinstva, ki bi s
pridnim posejanjem predstav omogočilo
finančni obstoj gledališča.

Sedaj se je stvar korenito izpreme-
nila. Živimo v svoji državi in mesto je
v naših rokah, torej država in mesto
lahko storita svojo dolžnost. In publi-
ka? Število slovanskega občinstva je
hipno kolosalno poskočilo in raste z
vsakim dnevom. S celo vrsto sloven-
skih trgovskih in obrtnih podjetij je pri-
šla v Maribor tudi masa slovenskih
uslužbencev, v šole so prišli slovenski
profesorji, učitelji in učenci, v državne
in mestne urade pa stotine slovenskih
uradnikov s svojimi rodbinami. Ne go-
vorimo o tisočerihi mladenčev, ki jim je
na prekrat vzbudil in vzdignil narodno
zavest. Maribor ni dobil le na videz slo-
venskega lica, Maribor postaja pravo
slovensko mesto.

S tem pa je tudi vprašanje sloven-
skega gledališča v Mariboru postalo ak-
tualno. Gledališče je nam postalo živ-
ljenska potreba. Tisoči in tisoči mar-
iborskih Slovencev, da, celi Spodnji Sta-
jer hoče in mora imeti svoje svetišče
dramatske umetnosti, vse je po nezno-
nih letih suženjstva potrebno dnevnih
hrane. In te jim niso dosedajni diletan-
ski oder ne more več dati.

Smešno je misliti, da bo danes še
kdo hodil k diletantskim predstavam
zgolj radi tega, ker se igra slovenski
kakor se je to godilo faktično takrat,
ko si slovensko govorico tako redko
slišal na mariborskih ulicah in v javnih
lokalih. Takrat je slovenska govorica
razel od imela svoj čar, naj si je tu
izgazel bil splošno slab. Šar smo ven-
dar, hodili v Narodni dom bolje radi
tega, da bi se narodno navduševali, kot
pa, da bi našli umetniško zadovolje-
nje. Mislilo, da vsak laičk vé in razume
da ogromni aplavzi, a katerimi se je po-
srdavil Parmov marš „Mladi vojak“
v gradskih ulicah, med izrahi in Bo-
stevstvom, da ni vsaki slovenski kvart-

tam boračnica, tamveč fakti, da je to skladba slovenskega glasbenika. Danes, ko smo si priborili svoje narodne pravice, pa ne bomo več samo radi tega hodili v gledališče, da bi se tam narodno navduševali, danes bomo zahtevali, da gledališče vrši svoj svetil in visoki smoter, namreč nam nudi umetniški užitek in zadovoljuje naše estetično čustvo. In to je ravno, česar nam diletantka predstava ne bo mogla več nuditi.

Vrh tega tudi ne prenesemo konkurence nemške opere, in kakor bo tudi to ne bilo žalostno, bo naše občinstvo kakor preje raje hodilo v nemško gledališče in polnilo nemške žepa. Z drugimi besedami: Slovenci bodo s svojim denarjem v slovenskem Mariboru vzdrževali nemško gledališče. Da ubijemo to konkurenco, moramo imeti svoj stalni oder, ki bo stal na umetniško višji stopinji kot nemški in bo obsegal poleg drame opereto in svoječasnno tudi opero. Drama sama ne more zagurati podjetju finančnega obstoja, ker ono lahko uspeva le takrat, kadar uporabi vsrhu predstav vsak dan. S šestimi ali sedmimi dramskimi predstavami na teden pa ni ne bomo dosegli polnih dvoran in naj bi bile predstave kakor drame vzvišene nad vsako kritiko ali pa ako bi igrali edinoale »Kranovo kobilo«.

Gledališče, ki je finančno navezano na publiko, ga mora z neštetiimi trikovi vabiti v svoj hram, kar je pa mogoče le z raznovrstnostjo repertoarja. Potrebna je torej tudi opereta (klasična in v resnici dobra, novejša) ter opera, v začetku v manjšem obsegu in lažja (komična) in uverjeni smo o polnem uspehu. Tudi Nemci bodo radi hodili k nam, zlasti če sami ne bodo imeli gledališča in bomo mi nudili v resnici umetniški užitek. Imamo, ako ustvarimo opereto in opero, uže veliki plus v našem vojaškem orkestru. Orkester, ki stane druga stalna gledališča skoraj toliko kot vse ostalo artistično osebje, bo tvoril pri nas najmanjši del stroškov.

Poglejmo si sedaj razne mogočnosti naše bodoče sezone.

Prva: Mi ostanemo dalje pri diletantskih predstavah v Narodnem domu. Nemci igralo v Mestnem gledališču. Neglede na narodno sramoto, ki bi jo pomenile take razmere, bodo naše predstave prazne in Slovenci bodo plačevali nemško gledališče.

Isto samo bo v drugem slučaju, ako napravimo stalno dramo v Narodnem domu. Finančni polom je neizogiben.

Tretja eventualnost je ta, da se s stalno dramo preselimo v Mestno gledališče. To pomeni konec nemškemu odru, slovenskemu pa tudi ne bo blagoslova, ker še enkrat pribijemo, da drama sama ne more financirati podjetja. Uničili bomo nemško gledališče, ki sicer samo po sebi ni predstavljalo mnogo, no, je bilo vendarle nekaj, ustvarili pa bomo sezono, ki se po vseh pravih gledališčnih izkušnjah mora končati s fiskaskom. Gledališče bo prazno, kasa tudi in nezadovoljna bosta publika in konzorcij.

Četrta in edino le pravilna mogočnost je ta, da se otvorijo v Mestnem gledališču sezona (drama, opereta, opera, ki se v letnih mesecih nadaljuje v Rogški Slatini, po enkrat na teden pa gostuje v Ptuj in Celju. Država in mesto nam bosta brez dvoma šli v finančno pomoč, zlasti državi ne more biti vseeno, kako se razvija kulturno življenje v naši obmejni trdnjavi. Da bo pa tudi publika storila svojo dolžnost, to bodi dolžnost artistskega in administrativnega vodstva, kakor tudi — našega časopisja.

Besedo ima sedaj naše »Dramatično društvo«. Ker je poslednji čas, ga opozarjamo na njegovo kulturno dolžnost pred narodom in mestom. Zaveda se naj, da so njegovi ukrepi zgodovinske važnosti v razvoju slovenske kulture in da od tega momenta vsa Slovenija upira svoje oči v njegovo delovanje. Brez strahu in okoskrčnosti naj koraka čez filistroznost in rovtarstvo gotovih vplivnih nazadnjakov, nemudoma naj pozove izvedence ter se loti organizacije podjetja. Odločnost v trenutku, ko stojimo tik pred 12. uro, pomenja poluspeha, ki ga vsi tako željno pričakujemo.

Politične vesti.

Impozanten protestni shod protirazkosanju našega naroda se je vršil te dni v Kočevju. Predsedoval mu je prvi slovenski notar v Kočevju dr. Vilko Maurer. Glavni govornik dr. Ivko Sajovic je podal izčrpan pregled dosedanjega razvoja svetovne in naše politike ter pokazal na silno nevarnost politične in gospodarske cilje, ki jih zasleduje Italija s mostišti na vzhodnih obali Adrije, kaplan Pirkovič je bilčal umazanost imperijalizma ter dokazal, da nima trajnosti v zgodovini in je zato tudi na slovenskih tleh ne bo imel, g. dr. Rajh je pa predlagal in prepričevalno utemeljil resolucijo protirazkosanju, ki se je takoj odposlala ljubljanski in beograjski vladi. V njej se zahtevajo analogno kot se priznava Nemški Avstriji, servitutine pravice kul in železnice na nekdanjem narodnem mešanem avstrijskem ozemlju v korist kraljevstva SHS, v kolikor te luke in železnice pripadajo Italiji. Vspodbujevalne besede gospoda predsednika in p. »Lepa, naše domovina« so zaključili shod, ki je bil eden najlepših, kar se jih je še doslej vršilo v Kočevju; ter jasno dokumentoval narodno zavest in skupni državni čuti kočevskega prebivalstva.

Politične vesti.

Impozantan protestni shod proti razkosanju našega naroda se je vršil te dni v Kočevju. Predsedoval mu je prvi slovenski notar v Kočevju dr. Vilk Maurer. Glavni govornik dr. Iv. Sajo vic je podal izčrpen pregled do sedanjega razvoja svetovne in naše politike ter pokazal na silno nevarnost politične in gospodarske cilje, ki jih zasleduje Italija s mostiči na vzhodni obali Adrije, kaplan Pirkovič je bilal umazanost imperijalizma ter dokazal, da nima trajnosti v zgodovini in je zato tudi na slovenskih tleh na bdel, g. dr. Rajh je pa predlagal in prepečevalno utemeljil resolucijo proti razkosanju, ki se je takoj odposlala v Ljubljanski in beograjski vladi. V njej se zahtevajo analogno kot se priznava Nemški Avstriji, servitute pravice hudi in železnici na nekdanjem narodno mešanem avstrijskem ozemlju v kraljevstvu SHS, v kolikor te luke in železnice pripadajo Italiji. Vspodbujeval nas besede gospoda predsednika in pušala naša domovina se zaključil s shod, ki je bil eden najlepših, kar so jih je še doslej vršilo v Kočevju, ter jasno dokumentoval narodno zavest in skupni državni čuti kočevskega jugoslovanskega naroda.

Medjimurci v Beogradu. Pretekli teden se je mudila v Beogradu deputacija medjimurških kmetov, da izpolnijo dovoljenje, da lahko obdelujejo polje in gorice tudi onkraj Mure. Medjimurci sta sprejela tako vojvoda Mišić, kakor tudi regent prestolonaslednik Aleksander. Deputacijo je ljubeznost in preprostost kraljeviča naravnost očarala. Tako-le opisuje v »Volji Naroda« sprejem pri prestolonasledniku: »Ako budemo četiri dni čekali, mi nazaj ne idemo, dok ne vidimo kraljeviča, rekli su naši muži vojvodi Mišiću. Pak ga budo vidjeli, odgovoril je slavni vojvoda. I za kratki čas došel je jedan oficir i rekel: »Medjimurci, kraljevič vas čeka!« Za kratki čas stajali su Medjimurci pred njim. Sam je bil. A govoril je tak, da smo mogli razumeti, kako da bi pravi medjimurec bil. Prava istina je, da imademo vladara, koji prima drage volje svakoga muža, koji mu se hoće kaj potužiti, kak se on ne boji i ne strahuje primiti i stisnuti tvrdu kmetu ruku... To je bil prvi sastanak Medjimurcov sa svojim vladarom. Oni ga ne budu nigdar pozabili. Budemo čekali, da se podpiše mir, a onda bude naš Aleksander sigurno došel, da si pogleda Medjimurje. Onda budemo vsi vidjeli, da imademo vladara, da si boljšega od Boga ne možemo prositi.«

Naše poročilo iz Zagreba.

SEJA DEMOKRATSKE ZAJEDNICE.

Beograd, 16. junija. (Zakasnelo.) Danes se je vršila pod predsedstvom poslanca Ribnikarja seja Demokratske zajednice, pri kateri je prišlo do zelo živahne debate o valutnem vprašanju. Vsi govorniki so izrazili mnenje, da so sedanjí vladni čini popolnoma nedostojni in da na ta način ni možno rešiti to pereče vprašanje ter so opozarjali na veliko opasnost, ki grozi državi s strani Dunaja in Budimpešte, kjer se še vedno tiskajo novi bankovci in vihotaplja v našo državo. Demokratski klub je sklenil, da bo podvzel kar najenergičnejše korake, da se tej neznosni valutni krizi napravi že enkrat konec.

Beograd, 16. junija. (Zakasnelo.) Danes se je vršila pod predsedstvom ministra Davidoviča seja Demokratske zajednice o tekočih političnih vprašanjih. Sklenilo se je, da se mora z vsilo delovati na to, da se osnova za agrarno reformo za Bosno in Hercegovino, Dalmacijo in Macedonijo, kakor tudi za vse ostale pokrajine naše države čimprej definitivno izdela in predloži parlamentarnemu odboru v razpravo, da na ta način Narodno Predstavništvo še pred parlamentarnimi počitnicami reši zakonski načrt o agrarni reformi.

Beograd, 16. junija. (Zakasnelo.) Na današnji seji glavnega odbora Demokratske zajednice je bil izvoljen štirčlanski odbor za definitivno redakcijo stranknega programa. V ta odbor so bili izvoljeni: bivši ministrski predsednik Drašković, bivši minister dr. Marinković, Božo Popović in Adolf Ribnikar.

INTERPELACIJA POSLANCA RIBNIKARJA RADI PREPOVEDI MANIFESTACIJSKIH SHODOV V LJUBLJANI.

Beograd, 16. junija. (Zakasnelo.) Radi zabranitve manifestacijskih zbora vanj v Ljubljani je vložil poslanec Adolf Ribnikar vprašanje na ministra notranjih zadev Svetozar Prijbiceviča, v katerem protestira proti vmešavanju inozemskih držav v notranje zadeve naše kraljevine. Pričakuje se, da bo minister Prijbicevič v eni prihodnjih sej Narodnega Predstavništva odgovoril na to vprašanje.

VSTOP V DEMOKRATSKO ZAJEDNICO.

Beograd, 16. junija. (Zakasnelo.) Poslanec dr. Milko Brezigar, znani nacionalni ekonom, ki je bil na mesto odstopivšega poslanca dr. Trillerja poklican v Narodno Predstavništvo, je vstopil v Demokratsko zajednico.

MINISTRSKI SVET.

Beograd, 16. junija. (Zakasnelo.) Danes dopoldne se je vršil ministrski svet, ki se je bavil z mednarodno situacijo naše kraljevine. Seja se bo nadaljevala jutri popoldne.

VIDOV DAN.

Beograd, 16. junija. (Zakasnelo.) Sestanku jugoslovan. Sokolstva na Vidov dan v Novem Sadu bodo prisostvovali od vlade ministri: Davidović, dr. Kramer in Kapetanović, od strani armade pa vojvoda Mišić. Isti dan bo v monastiru Ravanici pri Rumi, kjer je grob carja Lazarja, velika sokolska svečanost, ki ji bo v imenu vlade prisostvoval vojni minister general Hadžić.

DEBATA O ZAKONSKEM NAČRTU GELDE DRŽAVLJANSTVA.

Beograd, 16. junija. (Zakasnelo.) Danes se je vršila v Narodnem Predstavništvu debata o projektu zakona o državljanstvu. V specialni debati je bilo vložnih več izpreminjavalnih predlogov. V debato so posegli: Čeda Kostić, Ilija Ilić, dr. Zarko Miladinović in minister dr. Kramer. Osobito živahno se je razpravljalo o § 82, ki vsebuje kriterije državljanstva. Za kraje bivše avstro-ogrske monarhije je bil edino moč goč kriterij domovinstva v eni izmed občin, ki pripadajo našemu kraljestvu. Narodni klub je zavzel drugo stališče ter je po poslancu Poljiču predložil tekst, ki govori o hrvatsko-slovensko-dalmatinskem državljanstvu. O tem vprašanju se je vnela nato zelo živahna in ostra debata, v katero je opetovano posegel tudi minister dr. Kramer, ki je odločno odklanjal to stališče. V debato se je vmešaval tudi poslanec La-

ginja, očitaloč, da temelje ministrova izvajanja na nepoznavanju hrvatskega državnega prava. Drugi poslanci, kakor Miladinović, Kostić in Ilija Ilić so se izrazili za predlog vlade. Končno se je minister dr. Kramer zavaroval proti domnevanju, češ da bi bil predlog naprjen proti sijajni in obudovanju vredni borbi hrvatskega dela našega naroda proti Madžarom, in izjavil, da nima ničesar proti temu, da se najde kaka formula, ki bi ne kvarila jasnosti zakona, na drugi strani pa tudi ne tangirala slavne tradicije hrvatskega dela našega naroda. Na podlagi te izjave se je zakonski načrt vrnil odboru, da se § 2. nanovo štilizira tako, da se zadovoljijo Hrvati. Debata je bila nato prekinjena in seja zaključena. Nadaljevanje debate se bo vršilo v sredo, 18. t. m.

ZAKONSKI NAČRT O ZAŠČITI DECE.

Beograd, 16. junija. (Zakasnelo.) Včerašnja seja parlamentarnega odbora se je bavila z zakonskim načrtom o zaščiti dece, ki ga je izdelal ministrski podpredsednik dr. Korošec. Parlamentarni odbor je ugotovil glavne principe, na katerih naj se izdela zakon. Treba bo opustiti vsak birokratizem in celo akcijo, kolikor je le možno, prepustiti privatni inicijativi naroda samega. Za zaščito dece naj se ne osnuje posebno ministrstvo, ampak naj se osnuje poseben oddelek v ministrstvu za socialno skrbstvo, ali pa v ministrstvu za narodno zdravje. Pri tej akciji naj se v prvi vrsti vpošteva tleca padlih vojakov in vojne sirote. Parlamentarni odbor je odklonil načrt ministra dr. Korošca ter pooblastil poslanca Ribnikarja in ministrskega načelnika Popoviča, da še tekom tega tedna predložita nov zakonski projekt na temelju sklenjenih principov.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev. SHOD JDS.

LDU. Zemun, 16. junija. Včeraj je bil tu velik shod demokratske stranke, ki se ga je udeležilo tudi 30 poslancev iz Beograda. Sklenjeno je bilo osnovati organizacijo demokratske stranke za mesto Zemun.

Slovenija protestira.

Ljubljanski dopisni urad poroča 17. t. m.: Deželna vlada za Slovenijo je prejela nadaljne izjave, ki protestirajo proti krivičnemu in nasilnemu razkosanju jugoslovanskega ozemlja in ki so jih poslali: Učitelstvo krškega okraja, podružnica Slovenske kmetijske družbe v Pesnici pri Mariboru, primorski beguncij v Kočevju, primorski begunci v Veržetu, krajevni odbor JDS v Gorenji vasi, krajevni odbor JDS v Dolu pri Ljubljani, krajevna organizacija SKZ za Kapelo (Radinci), Bralno društvo za Kapelo, krajevni odbor JDS v Moravčah, županstvo Ribnica, županstvo Lobjnica, županstvo Smlednik, krajevni odbor JDS Dvor pri Žumberku, kat. slov. izobraževalno društvo »Tabor« v Loškem potoku, Izobraževalno društvo v Škofji Loki, »Orel« v Škofji Loki, občina Cerklje, Kmetijska zveza v Cerkljah, krajevni odbor JDS v Radincih pri Radgoni, županstvo Prevalje.

Temešvarski Nemci za Jugoslavijo.

LDU. Beograd, 16. junija. Javljajo iz Temešvara, da pride v kratem v Beograd delegacija najodličnejših temešvarskih Nemcev in Madžarov. Iz Beograda odpotuje v Pariz, da prosí mirovno konferenco, naj Temešvar ostane v našem kraljestvu.

Admiral Prica.

LDU. Beograd, 15. junija. Poveljstvo plovbe je bilo poverjeno admiralu Prici, ki je v imenu ministra za vojno in mornarico prevzel vse brodeve in ves plovni park, ki je bil stavljen na razpolago ministru za promet.

Srbski otroci v Dalmaciji. Po inicijativi Narodne ženske zadruge v Splitu se je pričela akcija, da pride meseca julija in avgusta več siromašnih otrok iz Srbije, ki potrebujejo okrepila, v splitske morske kopeli.

Graditeljsko šolo otvorijo s prihodnjim šolskim letom na državni obrtni šoli v Splitu. Šola bo imela 4 razrede.

Neodrešena domovina.

»La Voce dell' Istria« (Glas Istre) se imenuje list, ki ga izdajajo Lahi v Lovranu pri Opatiji. Naslov je laško-hrvatski, večina člankov v hrvatskem jeziku. Hrvatsko je opisano, kako je neki profesor Urbanaz razlagal ljudstvu po hrvatskem razne aktualne stvari. Z ljudstvom v Istri treba torej govoriti hrvatsko, v Parizu pa trde na vso silo, da je Istria čisto laška zemlja. Na Goriškem izdajajo list »Goriški Slovenec«, ki je ves pisan slovensko, v Parizu pa trde na ves glas, da je Goriška od nekdaj laška dežela in da so tamošnje prebivalstvo odredili izpod tujega jarma. Kaj res ne čutijo v Parizu te nesramne laške izjave s konferenco in ali naj res zmagajo laž nad pravico in samoodločbo? Tudi ako bi se daj zmagala, trajna ta zmaga ne more biti.

Istria bi bila Istro gospodarsko popolnoma naša. Poročajo, da ima laška vlada načrt, da umiče istrsko vinogradništvo, da ne bo delalo konkurenco laškemu vinu. Vinogradništvo hočejo laždomestiti s čebelarstvom in laške čebele bi žamele laško slavo po istrskih ravniinah in brdih. Umevno, da tudi laški Istran vidujejo po Jugosloviji.

Madžarski poslanec Krasa. V čas, ko je bila Goriška veliko boljča, je bil naš Kras temeljito opisan v tujem časopisu. Dobili so se med vojaškim kmetijski izobraženci, ki so se čudom čudili, kako se more na Krasu kaj pridelati. In pogledali so si pobližje ljudi, izpraševali in se prepričali, da je kraški rod izredno živav, vztrajen in nadarjen rod. Le tak more tukaj iz zemlje spraviti kak pridelek. Prav lepo so opisali tujci, kako naš Kraševac z železno vztrajnostjo dela in odmielje zemlji sad. Svoje začudenje in priznanje so mu izrekli, dostavljajoč nado, da tak izreden rod utedne res še kedaj napraviti na Krasu krasno pokrajino, kakor je bila nekoč, ko so se kraški dobi borili z vetrovi. Kaj pa bo, ako pride Kras pod Italijo in Kraševac pobegne pred Italijo, ker od nje ne pričakuje nikakega kmetijskega procvitaja? Kmetijska slika v Italiji ga utrjuje v tem mnenju. Ako se to zgodi, da Kraševac zbeži pred Lahom, ki hoče ugonobiti Primorje, potem bo takoj za Trstom, v prvem delu »hinterlanda«, velika puščava, kajti ni ga Laha, ki bi vztrajal na Krasu. Tam more vztrajati samo naš Kraševac in ta bi napravil, ako bi bila Trst in Primorje naša, čudež, da bi bil Kras res kras našega obmorja in čarovito zaledje Trsta. V Jugoslaviji čaka Primorje sijajna bodočnost, pod Italijo je obsojeno na pogin.

Bančni posil v Trstu ne uspevajo tako, kakor so prvotno mislili razni laški finančniki, ki so silili v Trst s podružnicami raznih bank. Pri marsikateri je poslovanje globoko pod normalnim nivojem. Da popravijo svoje nepovoljno stanje, so se spravili na dotlej v Trstu poslujoče zavode in tako so tudi nemškim bankam zabranili novo poslovanje. Tako ni kazalo drugače, nego nasloniti se na kak laški zavod, da si rešijo kapital. Tako je na pr. »Centralbank der deutschen Sparkassen« odstopila svoje nadaljnje poslovanje zavodu »Il Banco di Roma« in s tem prenehala delovati v Trstu.

Štrajk laških učiteljev v Trstu in Istri. Štrajku učiteljev v Italiji so se pridružili tudi učitelji v Trstu in Istri. Na zborovanju v Trstu so izrekli svojo solidarnost z Učiteljsko zvezo v Rimu ter hočejo vzdržati ž njo v štrajku do končne zmage. V resoluciji očitajo laški vladi, da se ni nikdar brigala za šolo in da je ona kriva, da šteje laški narod toliko analfabetov. Učitelji zahtevajo pošteno plačo za svoje delo in temeljito preureditev ljudske šole.

Slovenskega trgovca Albina Anžiča iz Trsta so aretirali karabinjerji na Krasu, ko se je peljal iz Trsta. Imel je pravilno dovoljenje s strani karabin. poveljstva tretje armade, vendar pa so ga ustavili, gotovo na kako ovadbo. Prebrskali so mu avtomobil in kar je bilo v njem, baje nekaj pisem na osebe v Jugoslaviji in zavoj kron, zaplenili. Anžiča so nato izročili vojaški sodniji v Trstu. »La Nazione« pravi, da se je Anžič vozil s svojim avtomobilom kamor in kadar je hotel; vedno je dobil dovoljenje. Med drugim navaja, da je Anžič vozil tudi dr. Otokarja Rybafa, preoblečenega po kmečko, v Trst in iz Trsta v Jugoslavijo.

Dr. Tuma, znani bivši vodja socialne demokracije, je svojeza sina poslal študirat na vseučilišče v Rim. Sam se obnaša zelo Lahom prijazno.

Iz Gorice. Naša slovenska inteligenca v mestu in na kmetih je izpostavljena vedno hujšim šikanam z laške strani. Laški vojakji imajo strogo nalogo, paziti nanje, zasledovati jih in naznaniti vsako reč, ki bi mogla služiti v svrhu preganjanja slovenske inteligence. Raditega pa slovenski inteligent ni nikjer varen. Ako bi na cesti ne pogledal prav spoštljivo laškega vojaka, bi bil pozvan k vojaški oblasti, ki bi ga zaprla in poslala pred vojaško sodnijo v Trst; ako v gostilni zakruli laški vojak prav neubranjeno kako popevko in bi morda kakemu Slovencu ne bilo to všeč, nastane iz tega razražljanje laške armade. Ako je kje v okolici skupaj par Slovencev, že skujejo Lahi kako reč proti njim. Tako so bili pred kratkim prijeti neko slovensko družbo in nekega slovenskega uradnika so bili laški divjaki vrgli celo ob tla in mu zlomili roko. Iz takega postopanja se lahko sklepa, kako je razpoloženje med Slovenci. Begunci prošijo za dovoljenje, da bi smeli domov na Goriško. Ali za vsakega se vrši natatčno poizvedovanje in marsikdo je razočaran, ko dobi pri laški komisiji v Ljubljani odgovor, da je njegova prošnja za dohod na Goriško odbita. Pa naj si bo pristen Gorican. Slovenec ali Lah, ne dobi dovoljenja, ako mu ga ne priznajo izvestni svetovalci laške oblasti v Primorju. Tudi iz Goriške na Kranjsko priti, ni lahka stvar. Nekdo je hotel k svoji družini, ki je v beginstvu. Pa mu niso hoteli dati dovoljenja. Povprašali pa so mu dovolj jasno, da je pri njih zapisan za Jugoslovana in da kot Jugoslovane ne lahko gre v Jugoslavijo in se ne vrne več na Goriško, kjer mu je tekla zibelka. Kaj je hotel? Odšel je v Jugoslavijo, ker drugače bi morda čez teden dni odšel na Sardinijo. Iz Italije so pošiljali v Gorico vse polno trgovcev in prekučevalcev, češ, tam je polje za vao, da boste kaj zaslužili. Povsodi so pomniali svojo robo. Nekateri so prav slabo opravili in odšli, drugi pa hočejo izpodtržiti slovenske pa tudi laške domače trgovce. Jako grdo je laško postopanje s slovenskimi učitelji. Z vso silo pritiskajo nanje, da bi začeli razmerodavni slovensko dečo, potiskajo jim v roke velike laške zastave, lastne, mogoče naši pa smatlj običaj in pobo-

vah, otroci nosijo pa male zastavice. Ali naših dobrih otrok se noče prijeti laški strup. Naši malčki so zavedni Jugoslovani, kakor je zavedno jugoslovanska vsa dežela. Opaža pa se, kako hočejo Lahi zlomiti to zavednost potom ženstva, kateremu se posebno laškajo in mu obetajo vse lepše življenje pod Italijo, kakor je bilo poprej. Ali kakor bi bilo pod Jugoslavijo. Pa tudi ta laška ofenziva ne bo uspeša.

Granat je še vedno polno po goriškem polju zakopanih in tožadovnih nesreč ne bo še tako kmalu konec. 22-letni Fran Lasič je kopal na svoji njivi v Sempasu, kar je zadel na granato, ki je eksplodirala in ga strahovito poskodovala.

Vozni listki Reka-Opatija. Ugarsko-hrvatsko parobrodarsko društvo izdaja vozne listke za vožnjo Reka-Opatija v hrvatskem jeziku. Reški list »Il Popoloc« je radi tega ves iz sebe in se kar ne more načuditi »Reki-Opatiji« na voznih listkih. Se bo moral privaditi že še marsikomu, kar ne bo laško.

Slovanski svet.

BOJI NA SLOVAŠKEM.

LDU. Praga, 16. junija. (ČTU.) Situacijsko poročilo. Madžari so včeraj obnovili napade, niso pa nikjer uspeli. Armadna skupina Hennoque: Zapadno Sabinova in severovzhodno Marguccana (?) smo odbili sovražne napade. V odeskih Rožnava in Tisovec se je sovražnik moral umakniti proti jugu. Tisovec je v naših rokah. Armadna skupina Mittelhauser: Zapadno Lovče smo zavrtili močen napad sovražnika.

Mirovna konferenca.

USODNA SOBOTA.

LDU. Lyon, 16. junija. (Brezlično.) Kakor poroča »Temps«, je bil izročen odgovor zaveznikov na nemške protipredloge brez vsakršnih ceremonij. Petdnevni rok, v katerem mora Nemčija odgovoriti, poteče v soboto, 21. junija popoldne in obsega tudi one tri dni, ki morajo poteči med odpovedjo premirja in pričetkom sovražnosti. Ako izjavi nemška vlada pravočasno, da hoče podpisati prenarejene mirovne preliminarije, se bo v ponedeljek ali v torek po poteku roka mirovna pogodba svečano podpisala v dvorani »Galerie des glaces« na versailleskem gradu. Navzoči bodo vsi delegatje aliranih in asociiranih držav, ki so zastopane na mirovni konferenci.

ANTANTA DIKTIRA ČESKO-OGRSKO MEJO.

LDU. Pariz, 16. junija. (ČTU.) Ministrski predsednik Clemenceau je v Budimpešto in Prago poslal brzofavko, kjer sporoča česko-ogrske in romunsko-ogrske meje. Dejanski stan se ne priznava, vlad česar so nadaljnji boji brezuspešni. Madžarske čete se morajo umakniti na Ogrsko. Čehi ne smejo nadlegovati umika. Kljub povelju Antante zasedeno ozemlje se mora izprazniti.

BROCKDORFF V WEIMAR.

LDU. Lyon, 16. junija. (Brezlično.) Grof Brockdorff-Rantzau je odpotoval danes ob 22. uri v Weimar. Spremlja ga 70 članov nemške delegacije, oziroma svetnikov, tajnikov in drugega osebja. V Versaillesu ostane torej kvečjemu še 100 oseb, ki spadajo k nemški delegaciji. Podpolkovnik Bourgeois spremlja Nemce do Kölna in se bo vrnil z njimi vred v Versailles, ko bo potekel rok za odgovor.

ZAKAJ NI ORLANDA V PARIZU.

LDU. St. Germain, 16. junija. (D. kor. ur.) »Matine« poroča: Orlando je 12. t. m. odpotoval v Rim. Odločil se je za odpotovanje šele popoldne iz dveh vzrokov: 1. Ker nima ničesar več v Parizu opraviti, 2. ker ga kličejo nujni posli v Italijo. Zbornica se bo sešla 19. t. m. in se bo o neuspehu italijanske delegacije v Parizu razvila takoj debata. Pri tem mora biti navzoč Orlando, ki bo poročal v tajni seji o razvoju pariškega poslovanja. Urad za prehrano je nezaseden. V Milanu in Neaplju vladajo resne stavke. Končno se nameravajo važne vojaške varnostne odredbe obkoroški meji, ki jih bo nadziral sam general Diaz, ki spremlja Orlando. Na drugi strani nima Orlando v Parizu nobenega opravka več, ker je odgovor Nemčiji skoro že gotov.

Mirovna pogodba. — Odgovor Nemcem.

LDU. Lyon, 15. junija. (Brezlično.) Kakor poroča »Temps«, bodo zavezniki v svojem odgovoru na nemške protipredloge dovolili Nemčiji petdnevni rok (do 21. junija) za sprejem oziroma odklonitev izpremenjenih mirovnihih pogojev. Eventualna odpoved premirja se mora naznaniti tri dni poprej, ali pa še jasno, dali obsega gori omejeni rok tudi te tri dni. V tem primeru bi odklonitev mirovne pogodbe po Nemčiji imela za posledico, da bi blokada in druge nameravane vojaške odredbe stopile v veljavo že 21. junija, drugače pa šele 24. junija. Glede visokine staležev, dovoljeni za nemško armado, so izjavili izvidenci, da mora celokupno število nemških čet za dobo prihodnjih treh mesecev znašati najmanj 800.000 mož, toda naj ne presegati 1.000.000 mož.

je znašal to število na 200.000. Odgovor aliranih in asociiranih držav vsebuje odredbe, ki omogočajo Nemčiji, da predloži tekom štirih mesecev po podpisu mirovne pogodbe ponudbo glede okrogle vsote za vojno odškodnino. Razume se samo po sebi, da bo komialja za obnovo imela popolno svobodo pri odločevanju gledesprejema oziroma odklonitve te ponudbe. Člen 231. mirovne pogodbe, ki je ostal v odgovoru na nemške protipredloge popolnoma neizpremenjen, nalaga Nemčiji obveznost, da popravi vso škodo, ki jo je povzročila civilnemu prebivalstvu oziroma privatni lastnini v aliranih in asociiranih državah, vseeno, ako je škoda nastala radi nemških napadov na suhem, na morju ali pa iz zraka, ter sploh vsako vrsto škodo, ki je nastala v prilogi 1. — Grof Brockdorff-Rantzau je dobil oficielno obvestilo, da mu bodo izročili odgovor na nemške protipredloge v ponedeljek. Od trenutka, ko se to zgodi, prične teči znani petdnevni rok za sprejem ali odklonitev. Akt, ki vsebuje odgovor zaveznikov sestoji iz nastopnih listin: a) iz pisma, ki ga je napisal Clemenceau v imenu aliranih in asociiranih držav - udeležnic mirovne konference; v tem pismu so razložena glavna načela, na katerih temelje mirovni pogoji; b) iz priloge, vsebujočih ekspozije, ki se nanašajo na vprašanja, katera se stavišajo v nemških protipredlogih; c) iz izprememb k določbam, ki se nahajajo v prilogah mirovnihih preliminarjev; d) iz določeb, ki jih je svet četvorice prenaradil. — Kakor hitro bodo imeli nemški delegatje odgovor zaveznikov v rokah, bodo najbrže odpotovali v Weimar. Da grofu Brockdorff - Rantzau in njegovim sodružnikom ne bo treba prekiniti delo med vožnjo v Weimar, so namestili v posebni vlak, ki stoji na razpolago nemški delegaciji, ves potrebni pisarniški materijal.

Pred podpisom.

LDU. Lyon, 16. junija. (Brezlično.) Iz okolice sveta treh poročajo, da je postal političen položaj na Angleškem, Francoskem in v Italiji zaradi rovarjanja radikalnih časnkarjev zelo kritičen. Cenzura podpira nehoti nemire, ker seje povsod nezaupanje, kljub temu, da ima naročilo, zatreti samo nezmislne članke o mirovni konferenci in o uporih v vojski in mornarici. Angleški gospodarski krogi se strastno zavzemajo za koncesije Nemčiji, da bi rešili Evropo pred revolucijo. Od prejšnjega tedna na 12. t. m. odložene interpelacije v francoski zbornici so vsbudile viharne prizore. Uspeh ni znan. Clemenceaujevo stališče se smatra kot omajano. Svet četvorice se je 12. t. m. posvetoval o položaju na Ogrskem. Sodijo, da je Ogrska dobila od popolnoma nepričakovane strani (Lahi!) pomoč, kar je odnošaje v svetu štirih precej zmedlo.

Romunsko - ogrska meja.

LDU. St. Germain, 12. junija. (Dunajski kor. ur. Zakasnelo.) O projekirani romunsko - ogrski meji se nadalje poroča: Pogodba od avgusta 1916 priznava Romunom levi breg Tise do južno Segedina ter ozemlje vzhodno približno erte Segedin - Debrecin, katero mesto samo bi imelo ostati Madžarom. Nova meja poteka bolj proti vzhodu ter prepušča Madžarom na jugu izliv Maroša v Tiso, na severu pa pretrga izbočena ogrska meja železnico, ki naj spaja Čehoslovashko s Romunijo. — Bratianu je izjavil, da se s tem načrtom ne more strinjati in želi obvestiti o tem svoje ministrske tovariše in ostalega delegata Miša.

Iz Avstrije, Madjarske, Nemčije, Turške.

INOMOST PROTI LAHOM.

LDU. Inomost, 13. junija. (Dun. KU. — Zakasnelo.) Med ogromno udeležbo vsega prebivalstva je bil danes proti razkosanju Tirolske velik shod, ki ga je sklicalo društvo »Heimat«. Italijani so vse svoje tukajšnje čete zbrali ter pustili patrolirati po mestu močne oborožene straže.

Sokolski Savez.

Na sestanku srbskih, hrvatskih in slovenskih sokolskih delegatov dne 26. januarja 1919 v Zagrebu je bilo sklenjeno ustanoviti Sokolski Savez SHS in prirediti prvi jugoslovanski sabor (zajedno ustanovni občni zbor Saveza) dne 23. junija — na Vidov dan.

Predpriprave so izvršene in Sokolstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev nestrno pričakuje dan, ko bode prvič nastopilo svobodno v svoji državi ter izvedlo to, po čemur je vedno hrepelo, da tako močno, navdušeno nastopi novo pot dela za svoj narod. Z narodnim ujedinenjem in osvobođenjem sokolski program nikakor ni izrpan — ravno v teh časih čakajo Sokolstvo nove težke naloge, ki postajajo še ogromnejše, če pomislimo, da je sedemletna, oziroma petletna vojna naš narod akoraj izrpal in uničila. Narod potrebuje telesno in duševno preporočilo in Sokolski savez z tem oporo-

delovati. Sokolstvo je poklicano v službo naroda, da skrbi za povzdigo njegovih vsestranskih moči, da ohranja narod pred notranjo gnitobno, da ga obdriži pri tisti čistosti in svežosti, ki ne dopušta, da bi narod začel izumirati, da povzdigne vse narod telesno in нравstveno, ga vzgoji do moči, neustrašenosti ter plemenitosti.

Sokolska društva so nam šola telesne vzgoje, a s tem še daleč ni izrpan njihov pomen. Ona nam morajo biti tudi vadnice najvišjih in za naše življenje najpomembnejših čednosti. V njih se hočemo okrepiti v bratstvu, disciplini, vztrajnosti in neustrašenosti, v čistosti značaja in ljubezni do domovine. Brezhibna čistota nravi predvsem diči Sokola; vsak razuzdan narod je padel v zaslužen pogin, ko je v odločilnem času zadonela nad njim strašna ura izkušnje. Pred tem moramo obvarovati narod in v tem vidimo najlepšo in najvišjo nalogo Sokolstva.

A danes je naloga Sokolstva SHS tudi še v drugem oziru važna in to moramo zlasti v teh časih posebno in povsod poudarjati. Naše Sokolstvo je moralo skrivati svoje delo pred avstrijsko vlado in le tiho in polagoma je moglo izvrševati svojo nalogo, povsod so se nam stavile največje ovire. V zvezi s tem poskusom so se ujedinijenju Sokolstva stavile od strani vlade največje zapreke, sokolske voditelje se je preganjalo, društva razpuščala itd. Toda v zvezi s tem je Sokolstvo vztrajno gojilo misel ujedinijenja in danes ne izdaja nobene tajnosti, ako povem, da je zlasti slovensko Sokolstvo po zaslugi našega staroste dr. Oražma gojilo največje stiske z srbskim Sokolstvom, ki so bile ravno tik pred vojno najprisrčnejši in obetali mnogo, katerih udeležitev je pa vojna preprečila, kakor je tudi razbila vse naše delo. Nekoliko let se in prepričan sem, da bi to delo rodilo popolnoma druge sadove. Danes pa ko so vse te zapreke, vse umetne meje padle, danes mora tudi Sokolstvo prvo in povsod visoko dvigniti prapor ujedinijenja. Vsi pomisleki morajo izginiti. Sokolstvo vseh treh plemen se mora združiti v enotno, močno četo, ki stoji na čelu vsega naroda ter ga vodi v boljše in srečnejšo bodočnost.

Izpeljati popolno ujedinijenje, z načeli bratstva in demokratizma, izbrisati vse razlike in nasprotstva posameznih plemen, preporoditi cel narod v tem smislu — to bodi v teh časih najsvetejša naloga Sokolstva. Biti mora vsenarodna, državno ohranjujoča organizacija, samostojna, neodvisna od vsakogar, država v državi, ki ima samo en cilj: sreča in blagostanje naroda.

Sokolstvo je bojna organizacija, kadar je treba braniti obstoj in svobodo naroda ter čistost narodne misli. S tem načelom smo stopili pred narod in pri tem načelu mora tudi združeno Sokolstvo uravnati vse svoje delo, ki naj stremi za tem, da združimo ves narod pod sokolskim praporom v boj za svobodo našega naroda.

V pesti sila, a v sili lepota! V srcu odločnost, a v odločnosti dobrot! In povsod pravica in resnica! Tako smo oboroženi — tako stojimo pripravljeni na začetku novega dela!

Vse bo naše, kar je danes tuje! Sokoli smo bojna organizacija, revolucionarni smo, ki hočemo zgraditi v živih dušah nove svetove. Temelj bratstvo; vezi — enakost; smoter — svoboda! In ko se dvignejo vse duše v ognju volje, v sijaju kreposti — takrat se nagnejo črni prapori in troje plamenečih jezikov — v eno celoto zlatih — se požene od meje do meje — od beneških ravlin do Carigrada!

Naš sokolski prapor — in pod njim ves narod, združen v jugoslovanskem Sokolu!

Jugoslovanskim prostovoljcem — So kolom.

Pozivljamo vse Sokole-prostovoljce, ki so se borili v srpski vojski ali jugoslovanski legiji in ki so bili ali so člani sokolskih društev, bodisi srpskih, hrvatskih ali slovenskih, bodisi v Evropi ali v Ameriki, ki so na dopustu ali v službi, ali so že odpušteni, da se prijavijo v pisarni Slovenske Sokolske Zveze v Ljubljani (Narodni dom) vsak ponedeljek, sredo in petek od 6 do 7 ure popoldne ali v kancelariji Sokolskega Saveza v Zagrebu, Bogovičeva ul. 7 (dvorana Sokola) od 5 do 7 vsaki dan ali pri bratu Tošo Janjaniću, Zagreb, Šenoina ul. 17/II. od 1 do 3 popoldne.

Oni prostovoljci, ki se ne morejo osebno zglasti, naj to javijo pisмено na iste naslove s sledečimi podatki: 1. Ime in priimek Sokola-prostovoljca. 2. Kraj rojstva in pristojnost. 3. Rok prijave. 4. Narodnost. 5. Škole. 6. Osebnost.

njen ali ne, ima otroke 7. Kdaj in kje je bil član Sokola. 8. Kdaj in kako je vstopil v srpsko vojsko ali legijo, kako dolgo je tam služil, boji v katerih je sodeloval. 9. Zdravstveno stanje (ranjen, bolan itd.). 10. Kje se sedaj nahaja in v kakšni službi. 11. Naslov (mesto, četa itd.). 12. Starši, bratje, sestre, kje in kako žive. 13. Kakšno želje ima (služba, pomoč itd.).

V vsakem slučaju se morajo predložiti vojaški dokumenti, ki se takoj po vpogledu vrnejo. Ravnotako je potrebno potrdilo od sokolskega društva, katerega član je bil. Če je Sokol-prostovoljec padel ali umrl, prosimo njegove sorodnike, da vpošljejo to prijavo.

Sokolski Savez SHS.

Iz 104. in 105. seje

deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani.

Tujski promet. Razhod deželne zveze za tujski promet in turizem na Kranjskem se odobri. Izreka se zahvala vsem članom društva in ravnateljskega za njih vzorno delovanje. Predsedniku dr. Valentinu Krisper so še posebej za neumorno in zaslužno poštvalnost sporočili priznanje in zahvala. Izrazi se želja, da odstopivši člani posvetijo svojo dosedanjo vneto tudi ustanavljanju se organizaciji tujškega prometa za celo Slovenijo.

Lekarne v Sloveniji. Sprejeta je naredba, s katero se začasno prepoveduje vsaka odtujitev ali obremenitev realnih lekarniških pravic in istotako vsaka odtujitev inventarja personalnih lekarn ter se do preklica ukine podeljevanje novih lekarniških koncesij.

Veselični davek v Ljubljani. Sprejeta je naredba, po kateri se dovoljuje mestni občini ljubljanski, da sme v letih 1919 in 1920 pobirati veselični davek v prid mestnemu ubožnemu zakladu.

Vodovodna naklada v Kranju. Potom navedbe se dovoljuje mestu občini Kranj, da sme vodovodno naklado, uvedeno z zakonom z dne 26. marca 1911 dež. zak. št. 17, pobirati do 31. decembra 1929.

Imenovanja. Abs. jur. dr. Slavko Barle se sprejme v državno službo in dodeli kot vladni konceptni praktikant poverjenstvu za notranje zadeve v službovanje. Živnozdravnik Leopold Varl iz Radovljice se sprejme v državno službo kot veterinarski asistent in se prideli v službovanje okrajnemu glavarstvu v Radovljici. Živnozdravnik Šimen Zibert iz Malega Rakitovca se sprejme v državno službo kot veterinarski asistent in prideli v službovanje okrajnemu glavarstvu v Krškem. Bivši kanclist pri okrajnem šolskem svetu v Sežani, Rudolf Smerdu se prevzame kot kanclist v XI. činovnem razredu v službovanje pri poverjenstvu za notranje zadeve.

Izstop iz državne službe. Gradbeni nadkomisar inž. Vaclav Racek in gradbeni komisar inž. Robert Ballon se na lastno prošnjo odpustita iz državne službe.

Naredba

o prepovedi porabljanja zelenega (še nezrelega) žita, pšenice, rži, ječmena in ovsa.

§ 1. Od dneva izdavanja te naredbe, pa do časa žetve se prepoveduje vsako porabljanje posejane žita: pšenice, rži, ječmena in ovsa, osobito košnja žita, sečnja ter porabljanje za pašo živine. Od te prepovedi so izzeti primeri, kadar je vsled elementarnih ujmov: pozebe, poplave, mraza in podobnega onemogočeno, da bo žito dozorelo. V teh primerih more politično oblastvo I. stopnje dovoliti, da se žito še pred žetvijo porablja.

§ 2. Prestopke predpisov v § 1. te naredbe bodo kaznovala politična oblastva I. stopnje (mestni magistrati, okrajna glavarstva) z zaporom do 6 tednov in z globo do 20.000 kron.

§ 3. Prepoveduje se pridelek žetve vnaprej kupiti ali prodajati. Pogodbe, ki bi se zoper to prepoved sklenile, se smatrajo, da pravno ne obstoje; razen tega bodo pogodbeniki kaznovani v smislu § 2 te naredbe.

§ 4. Ta naredba dobi moč z dnem razglasitve v uradnih listih.

Beograd, dne 5. junija 1919.
Podpredsednik ministrskega sveta, minister za prehrano in obnovo dežel dr. Korošec r.

Zveza poštnih organizacij v Ljubljani. Naznanja svojim članom, da se vrši od sedaj naprej redno vsak ponedeljek in četrtek ob 20. uri skupna pevka vaje s tovariši železničarji in sicer v družbenih prostorih »Zveze jugoslovanskih železničarjev« v Narodnem domu. Vabimo in pozivamo vse pevce, da se odzovejo temu vabilu. Pričakujemo in prosimo tožadno medsebojne agitacije, zlasti pa da posamezni društveni odbori stare svoje dolžnost. Nadalje naproša Zveza ponovno sodelovanja za naše glasilo »Pošta«. Vabijo se k temu delu vsi člani društva. Pokažimo svojo agilitet in sposobnost za življenje, delajmo kot bratje za svoj lastni blaginjo.

Izpred mariborske porote.

Tihotapec in Kopenik - str. 8.

Takojšnje porotno sodišče je večeraj obravnavalo sanitivni slučaj: V noči od 9—10. maja se prišli v Krenice pod Plac ob demarkacijski črti trije Hrvati: Franc Fojer, Franc Petrinjak in Fr. Matkovič ter Danica Šporiš iz Zagreba. Prinesli so s seboj več blaga, zlasti masti, katerega so hoteli vtihotapiti v Nemško Avstrijo. Najeli so si viničarja Simona Hauptmana, da jih skozi straže popelje do meje ter mu za to uslugu plačali 100 K. Prenočili so pri njem, ob 2. uri pa je bil dogovorjen odhod. Med tem ko je hrvaška družba pri Hauptmanu počivala, je Hauptman odšel do svojega sosedu viničarja Lorbeka in do Dankota, pri katerem so dobili še Cvetkoto in kjer so napravili načrt kje in kako bodo hrvaški tihotapeški družbo vstavili ter ji odvzeli blago. Za vse slučaje in da bi načrt imel značaj civilne patrolje, so vzeli s seboj tudi lovsko puško in staro polomljeno pištolo. Kakor dogovorjeno, tako storjeno. Ko je Hauptman okoli 2. ure zjutraj pripeljal Hrvate po stezi skozi gozd, se je naenkrat začel glasan Holt! in pred Hrvate, katere je Hauptman že spotoma opozoril, da se morda srečajo s kakšno civilno patroljo, je res stopila »patrulja« obstoječa iz Lorbeka in Cvetkoto, dočim je Danko iz previdnosti bolj v ozadiju ostal. »Patrulja« je od Hrvatov zahtevala legitimacijo ter je še precej po patroljsko nastopala tudi s telesno preiskavo. Eden je držal puško namerjeno pod prsa, drugi je »vizitiral«. Hrvati so dobili ukaz, da vse blago puste tam na mestu. Hauptman je med tem »uradovanjem« opustil vlogo vodnika in v primeri razdalji čakal na konec te Kopenikijade. Do tu se je načrt izvršil še precej točno po dogovoru. Po Hauptmanovem naročilu bi tihotapeci morali v službo, da jih prime »civilna patrolja«, bežati naprej proti nemški avstrijski meji, nikar pa ne nazaj. Hrvate pa niso bežati ne naprej, ne nazaj, marveč so se pustili spremiti po Lorbeku in Cvetkoto skozi gozd. Pred razpotjem jim je Lorbek pokazal cesto proti Ernovžu in Mariboru. Hrvati so do zjutraj običali ob razpotju, zjutraj pa so se podali k svojemu »voditelju« Hauptmanu zahtevajoč svoje stvari nazaj. S tem pa Hauptman ni bil zadovoljen, še manj pa njegovi tovariši. Porazdelili so si blago in mislili, da je s tem zadeva končana. Hrvate pa so bili drugega mnenja. Ovdili so celo zadevo in kmalo je cela ta »civilna patrolja« romala kot nevarna roparska družba v preiskovalni zapor. Ali državni pravdnik s svojo obtožbo ni imel sreče. Med razpravo se je vnel hud boj med njim in zagovorništvom; zlasti najmlajši zagovornik dr. Štor (pisarna dr. Rapoca) je mestoma v burnih nastopih pokazal, da razume obtožbeno »ven jemati«, kakor jih je — še pri zadnji poroti — kot zastopnik državnega pravdnštva »notri tlačil«. Njegovim in izvajanjem dr. Irgoliča ter dr. Leskovića se je posrečilo porotnike prepričati, da se tu ni šlo za rop. Ker je porotni senat odklonil dodatna vprašanja, so porotniki za vse 4 obtožbenice soglasno zanikali edino glavno vprašanje na rop. Oprošeni obtožbenic so s solzami v očeh se zahvaljevali porotnikom ter zagovornikom ter svečano obljubili, da s tako nevarno Kopenikijado ne bodo nikdar več poskušali.

Spomnija se Družbe sv. Cirila in Metoda.

Dnevne vesti.

Vidov dan v Ljubljani. Gospodične in dijaki, ki so pripravljali sodelovati v proslavo Vidovega dne pri prodajanju cvetlic na korist invalidom, se vabijo, da pridejo v petek, dne 20. t. m. ob 6. zvečer v magistratno posvetovalnico. Ker je to prva proslava velikega jugoslovanskega praznika, prosimo, da se gospodične in gospodje udeležijo tega sestanka v največjem številu. Hkratu se vabi ves odbor!

Ne bodimo vaščanje! Vse, kar je prav. Toda Ljubljano po vsej sili tlačiti na nivo vaški, pa vendar ne gre. Saj nič ne rečemo proti temu, da se ljubljanske krčme in beznice zapirajo že ob 10. Ali da se zatvarjajo celo naši prvi hotelski restoranti, kamor zahajata le inteligence, tudi še ob desetih, je prefilistrazsko. Tujci gostje, ki se sadijo v okolici ali v gledališču, ne morejo dobiti od 10. niti žabe pivu več; no, niti v kavarni ne dobe ničesar, kar od 11. dalje se ne servira ničesar več. To je pa vendar prehodno. Predstave v obeh naših gledališčih trajajo od 8 do 10 ali 11. V gostilne nikakor ni možno več dopesti pravčasno, a v kavarni ti ne daje niti malinov, da nisi pod strobo že pred 11. Takih velikih nesreč ni nikjer, in upravičeno je žalje tisti ljubljani, da povsod

tako filistrazo, ki goni ljudi čez noč, ko bi se v obdobjih prekrasnih nočeh naš najprijetnejše sedelo pred kavarnami. Prosimo torej: podaljšajte policijske ure na hotele in kavarne do 12—1. Gledališki posetnik.

Pod državno nadzorstvo je postavljeno premoženje Karla Tepejca, trgovca s lesom v Celju in I. Jeschouniga, veleposesnika v Arji vasi pri Sv. Petru v Savinski dolini. Za nadzornika je imenovan stavbeni mojster Vin. Kukovec v Celju. Pod nadzorstvom se nahaja tudi tovarna za kvas v Račjem. Za nadzornika je imenovan Jakob Volk iz Šostanja.

Pravoslavna liturgija. Pevci in pevke, ki žele peti pri pravoslavni liturgiji (v nedeljah in praznikih ob 9. uri), naj pridejo k pevskim vajah v Narodni dom. Prva vaja v petek zvečer ob 6. uri. Sestanek na vrtu Narodnega doma. Potrebujemo se še 4 sopranistke, 4 altistke, 4 tenorje in 6 basov. — Joško Zorman, operni pevec.

Afera Svetek. Sarajevsko sodišče zahteva, da se mu izroči bivšega stotnika avstro-ogrške armade A. Sveteka, ki se nahaja v preiskovalnem zaporu tukajšnjega deželnega sodišča zaradi zločinov, zagrešenih leta 1914. V Bosni, ker se vodi pri istem sodišču tudi preiskava proti Svetkovemu sohrivcu Rateju. Sodišče je tej zahtevi ugodilo. Stotnika Svetka torej pošljejo v Sarajevo.

Ne delajte krivice! Z ozirom na dopis iz Šmarja pri Jelšah, priobčen v 114. številku našega lista, ugotavljamo, da je bil g. sodni svetnik Mlađić v Šmarju pri Jelšah še pod avstrijskim režimom eden izmed ohišnih redkih sodnih predstojnikov na Štajerskem, ki so bili vedno odločno slovenskega mišljenja, zato je pač krivico, ako se mu sedaj očita narodna mlačnost in zanemarjanje uradnih dolžnosti. Ker nikomur nimenoma nečemo delati krivice, najmanj pa zanesljivim našim ljudem, obžalujemo, da je dotični dopis našel mesta v našem listu. Prosimo g. dopisnike največje previdnosti. Krivico je lahko napraviti, a težko popraviti.

Tržaška mladina je vabljena na nocojšnji sestanek, ki je zelo važen in se vrši ob 20. v Narodnem domu. Vsak mladi narodni Tržčan ima dolžnost odzavati se vabilu. Dnevni red: »Organizacije tržaške mladine«. — Sklica-telj.

Brivnice bodo v četrtek na sv. Rešnjega telesa dan do 12. ure opoldan odprte. — Deželna zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani.

Letoviščarjem in turistom na znanje. Od pristojne strani se nam piše, da bode ostal hotel sv. Janeza ob Bohinjskem jezeru letos zaprt, ker ni bilo moč dobiti primernega najemnika, da se pa bode poskrbelo, da se v prihodnjem letu hotel snet pravočasno odpre.

Izseli se iz Celja gimnazijski profesor Engelbert Potočnik, kakor že ime kaže, trd Nemec. Služil je na celjski gimnaziji okrog 30 let. Nastani se v Nemški Avstriji.

Za uradnega zdravnika v Celju v X. činovnem razredu je imenovan na predlog ministra za narodno zdravilje dr. Andrej Jenko, okrožni zdravnik v St. Vidu pri Zaticini.

Zdravniška služba v Radencih. Deželna vlada za Slovenijo razpisuje službo okrožnega zdravnika v Radencih. Tamošnji okrožni zdravnik je ob enem kopalnični zdravnik in ima kot tak prosto stanovanje in od okrajnega odbora poseben letni pavšal. Radenska lithion - vrecle se razpošilja po celem svetu in ima enak učinek, kakor mineralna voda slovitega francoskega kopalnišča Vichy.

Obrt je odvzelo mariborsko okrajno glavarstvo dimnikarju Karlu Herbstu, ker je neprestano ščuval proti Jugoslaviji.

Izpuščen interniranci. Izmed Celjanov, ki so internirani v Ljubljani, so izpuštili te - le: Zintarjeva, brata de Toma, Wusserja in Findeisna. Dne 12. junija so se vrnili v Celje.

Iz preiskovalnega zapora so izpuštili v Celju trgovca z lesom Ljudevita Schuberta, ker se je izkazalo, da je bil po krivem obdolžen, da je ščuval vojaške proti orožnim vajam.

Preprečena železniška nesreča. Vri upokojenec. Dne 7. t. m. popoldan je bil upokojen sprevodnik Josip Černjač stanujoč v Zelenci tam št. 90 na svojem polju blizu smodnišnice. Nekako ob polu štirih zapazi od daleč, da se premika devet železniških vozov samih brez spremstva in da prihajajo v vedno večji tek. Mož slutiti takol, da preči tukaj grozna nesreča, ako ti vozovi priletijo v Moste, zato se spusti v tek, kar so mu njegova stara leta in oslabele dopuščala. Z največjim naporom in takorekoč s smrtno nevarnostjo dospe srečno do dirajočih vozov, zgrabi za edini voz, kateri je imel zavoro, in skoči nani. Začel je zavirati z vso močjo in posreči se mu vstaviti vozove, predno so prišli na oni veliki padec proge na katerem bi jih ne bila mogla živa duša več ustaviti. To je opazoval od daleč gospod Praprotnik občinski svetnik iz Jenkove ulice; ki je strme gledal, kako da je stari mož preprečil grozno nesrečo. Seveda isti je bil voznik najvnet, toda pri tem bi bil lahko zgubil svoje življenje, ako bi bil prišel pod kolesa. Kedo je tukaj kriv da so vozovi všli nam ni znano? Če že kedo, zasluži gotovo sprevodnik Černjač dobro nagrado za svojo vrlino in za nadčloveški zapor, s katerim je preprečil grozno nevarnost.

Iz Bele Krajine nam piše potnik: Prepotoval sem Belo Krajino na vse strani in si iz zanimanja ozledal tudi razna šolska poslopja. Začudil sem se, da nisem skoro nikjer našel v učnih sobah slike našega vladarja kralja Petra, odnosno regenta prestolonaslednika Aleksandra. Bil sem tudi v Crnomlju, a tudi tu nisem našel nobenih slik. Kako to? Čemu se jih ne nabavi-jo? Baje se izgovarjajo krajini šolski seti, da so slike predrage. Tako! Lep izgovor, ki pa ne drži! Svoje dni pa so šole kar tekmovala katera si bo preje nabavila Karlovo sliko. Si bo treba stvar dobro zapomniti, saj čez sedem let vse prav pride.

Razne lovovštine. Kolo je bilo ukradeno Francetu Kramerju in sicer v Selenburgovi ulici, kjer je on kolo samo za trenutek pustil na ulici pred vratni neke trgovine, v katero se je podal. Kolo je sistema »Lukus«, imelo je obode poniklane a v sredini obodov imelo rdeče barvan trak. Vilice ima bolj po koncu stoječe, a držaja ima svetlosiva. Nosilo je torbico, ručavo usnjato, zaokrogljeno, z napisom »Diana«. Pred nakupom se svari. — Zaradi trpinčenja živali je bil naznanjen Prepeluh Viktor, mesar v Ljubljani. Imel je na vozu 5 telet, katere je pripeljal iz Škofje Loke. Ker istih ni zamogel takoj obdati, pustil jih je v temnem vozu od 23. ure pa do jutra drugega dne skupaj stisnjene v vozu ležati. — Denarnica s približno 300 K je bila ukradena Anici Babnik iz Besnice pri Litiji. Mudila se je na trgu pri branjevkah in pri tem ji je bila iz košare ukradena denarnica od dosedaj nepoznanega tatu. Ljudstvo se opozarja, da naj pazi, ker v zadnjem času so tatovi in postopači znatno preložili svoj delokrog na trg okolu branjevk. — Les za stavbo kozolca je bil ukraden Perles Adolfu iz Ljubljane. Les je imel spravljen na svojem travniku v Linhartovi ulici. Sumi se, da je bilo pri tatvini več oseb udeleženih in da se je les odpeljal na vozu. Za storilce se poizveduje. — Milo je hotel ukrasti iz jugoslovanske tovarne za milo neki Lenarčič Franc iz Černuče. Hotel ga je kar cel zaboj odnesti, a srbski vojak, ki je pa tam na straži stal, ga je aretoval. Oddal se je sodišču.

Umrla je v Ljubljani ga. Serafina Sabothy, roj. Debelak. N. v m. p. Hotel Bellevue na vrtu z lepim razgledom se vrši na praznik v četrtek ob 14½ (4½) popoldne veliki koncert — svira orkester »Dalibor«. Dirigent J. Drechsler. Vstopnina 1 K 50 v.

Kino Ideal vzpizirja še danes in jutri v četrtek lepo filmsko dramo v 5 dejanjih z naslovom: »Dekle iz trgovine X.« Je to tragična zgodba lepe a lahkomiselne prodajalke v vlemestu, ki hladno zapusti svojega zvestega ročenca, ker jo omami blesk in bogastvo, s katerim jo obda njen drugi častilec in poznejši soprog. Toda nezvestoba se maščuje. V zakonu ne najde prave sreče, zato začne ljubimkovati. Soprog jo zavrže, ljubimec se je navečiča in ko zapuščenca tava po cesti postane žrtev nesrečne vožnje. V rokah svojega prvega ljubčka izdihne. Leon-tina Kihlberg igra to vlogo mojstersko, ker je kakor nalašč ustvarjena za njo. Vrh tega burka: Stanovanje se se išče. — Pozor! V petek drugi del znamenite Kajin-serije »V zlati opojnosti«. — Kino Ideal.

Kultura.

Repriza opere »Madame Butterfly« je bila v vsakem oziru dovršena. Gdč. Thalerjeva je podala svojo naslovno ulogo v pevskem in igalskem pogledu prav dobro; njene toalete so ne le krasne, nego tudi — kakor njena maska — vzorno pravilne. Iznova se je odlikoval tenor g. Drvota. Oba prva solista sta žela mnogo priznanja ter je prejela gdč. R. Thalerjeva dva šopka in g. Drvota venec. Tudi ostali solisti, na čelu jim gdč. Medvedova in g. Levar, so bili vrlo na svojem mestu. Gledališče je postalo vzlic tropični vročini premajhno ter so morali postaviti še stole, mnogo oseb pa je moralo oditi brez vstopnice. Nove dekoracije mojstra slikarja g. V. Skružnega so, kakor v vseh dosedanjih operah in v dveh operetah, tudi v »Madam Butterfly« žele pri občinstvu vseobčno pohvalo, čeprav večina obiskovalcev ni vedela, da je velik del japonskih predmetov pristen, kakor n. pr. kip Bude, meči in krasni paravent. Pa če tudi ne more vsakdo poznati, ali so predmeti pristni ali ne, in vkljub temu, da se čut za opremo interieurjev pri nas ni gojil, (tudi to je vzgoja h umetnosti!), smo vendar občutili in videli, da je scenarija zopet nekaj posebnega, nekaj značilnega, in da izpolnjuje harmonično celoto skupaj z igro, petjem in godbo.

Dramsko gledališče. Vtisk večeršnjega večera je bil medel. Najprej so igrali Mirbeaujevo »Listnico«, nato Courtelinovo »Neizprosna stražnik«. »Listnica« ima v sebi marsikatero ostrino zoper kazenska določila, zlasti to, da policijski komisar vtakne v zapor poštnega siromaka Guenilla, ki prinese najdeno listnico z desetlito franki, da ga vtakne v zapor zato, ker nima svojega doma, ker je torej vlačigar. Ta ostrina pa bi se morala poleg drugih elegantno izbrusiti, kakor bi morala sploh vse ustrezno ustrezno

ti humorni esprit, da bi dosegla uspeh. Žal, da smo od takega igranja še jako daleč, ker se take feljtonistične cause-rije dajo pri nas premalo uglašeno in preveč masivno. Ni namreč verjetno, da bi oba strážnika, ki priženeta najprej komisarjevo ljubico in potem še onega nesrečnega listničarja, vprilo komisarja nastopala tako robato in hrupno; treba je pa tudi, da se vrši dialog hitro, mah na pah, brez čutnih presledkov, kar je seveda mogoče samo, če ni presledkov v znanju zlasti komisarjeve vloge. Romantično nadahnjena komisarja je igral gospod Danilo, ne da bi bil posebno dokazal svoje sicer priznane zmožnosti za predstavljanje bonvivantskih tipov, in zato tudi njegovi paradoksnimi dokazi o »ljubezni« do Flore Tambourjeve niso imeli pravega učinka. Gospod Ločnik je bil kot Guenille jako značilen, tako v maski, kakor v igri; gospodična V. Danilova je podala Floro Tambourjevo rezno, kakor je treba, ustvariti pa ni mogla iz nje kaj posebnega. Vsa igra je bolj groteska nego komedija in tisti sestanek policijskega komisarja s Floro v dokaj bizarnih okoliščinah služi največ za folijo prizoru med komisarjem in Guenillom, ki bi sicer zadoščal samo za dovipen nedeljski podlistek. Vobče bodi še omenjeno, da se komisarjevo sakramentiranje, neženirano govorjenje o »vipah« in istotako poudarjanje o Guenillovi kili ni čulo kdo ve kako prikupno z odra. »Neizprosni stražnik« je zanimal samo, ker je v njem po nekaterih letih zopet nastopil na slovenskem odru gospod Šest ter ustvaril skrbno proučen lik omejenega, pa dobrostranskega aristokrata, in ker je gospod Danilo imenitno pogodil naslovno vlogo. Drugače pa ideja, na kateri sloni igra — celo za grotesko je krščena ta enodejanka! — ni ne originalna, ne groteskna; zakaj da mora biti človek najprej neizprosni proti samemu sebi, ako hoče biti neizprosni proti drugim, je tako banalna, da ne utegne, najsi zavita v satiričen plašček, nikogar presenetiti, tudi ne obiskovalcev najskromnejšega diletantskega gledališča.

Repertoar Narod. gledališča. Drama: 18. junija sredo Za hčer. — Amnestija, popoldne dijaška predstava. Izven abonma: 19. junija četrtek Listnica; Neizprosni stražnik. Abonma A 65-20. junija petek zaprt. 21. junija sobota Bajka o volku. Abonma B 66-22. junija nedelja Bajka o volku. Abonma C 66. Opera: 18. junija sredo Madame Favart. Abonma B 2/61. 19. junija četrtek Žongler. Izven abonma: 20. junija petek zaprt. 21. junija sobota Madame Butterfly. Abonma C 64-22. junija nedelja Jevgenij Onegin. Izven abonma.

Iz gledališke pisarne. V četrtek, dne 19. t. m. se vprizori zadnjič v sezoni opera »Zongler« izven abonma. Opozorja se slavno občinstvo in rodoljube iz dežele, kateri se dosedaj te predstave niso mogli vdeležiti, da bi se pravočasno zgledali v pisarni radi eventualnega rezerviranja sedežev cenjenim obiskovalcem iz dežele.

V Mariboru se snuje »Glasbena Matica«. Pevski zbor snujočega društva priredi svoj prvi koncert v soboto, dne 21. t. m.

Člani Hrvatske Matice dobe knjige za 1. 1918. pri poverjeniku na mestnem magistratu. Članarina je zvišana na 10 kron, poštarina znaša 2 K. Izšlo so 4 knjige.

»Times« o češki koralmi in orkestralni glasbi. Najuglednejši angleški list »Times« prinaša nad vse laskavo sodbu o čeških koncertih, ki so se vršili koncem maja in početkom junija pod patronatom angleškega kralja v Londonu. Med drugimi piše list sledeče: »Ako govorimo o korih, govorimo za to, ker mi nimamo prav nič slinčnega. Mi žalibog nimamo tenorjev, ki bi mogli po poljubnosti izvajati visoki C fortissimo ali pianissimo, in pa basov z globokim C v žepu, ki razpolagajo z njim, kadar je to potrebno. Naši pevci naj se prj Čehij uče, kako se morajo držati pri petju, in naj gledajo kako vsak izmed Čehov poje neprisljano z glasom, ne pa z ustnicami. Naši pevci naj do dobro opazujejo, kako vsak pevec zna vsako noto na pamet in misli, ne na to, če je kaka pasaža prijetna za njega, ampak kako da se bo izkazal uporabljivega. Ne! Mi nikakor ne moremo za enkrat tekmovali z njimi. Kar se tiče orkestra, imamo mogoče malo boljše šanse, toda meriti se nikakor ne moremo z njimi. Ritem teh mož je tak, da mi niti sanjati ne moremo o njem. Redko smo čuli take nenadne izpremenjave v kakovosti tonov in takih »tremolo«, končujočih se tako fino v tihih pasajah. Seveda so tu nekatere stvari, ki jih že poznamo; toda po vsej pravici moramo hvaležno priznati muzikalne zasluge drugega naroda. Zasluge, ki so precej različne od naših. — Ali ne bi mogla naša Glasbena Matica v inozemstvo? Ali naše gledališče?

Darujte za našo šolsko družbo!

Gospodarstvo.

POGLAVJE O CARINU.

Društvo tiskarnarjev v Sloveniji je izročilo v Ljubljani se mudječemu ministru za finance gosp. dr. Momčilu Ninčiču sledečo spomenico:

Tiskarnariji v Sloveniji smo si dovolili že v vlogi z dne 28. aprila naslikati svoj žalostni položaj glede uvedbe carine na rotacijski papir, ki je ogrožala zgolj obstoj listov - dnevnikov. Prebolevši niti tega udarca, smo bili tem bolj iznenadeni, ko smo občutili nepremagljivo pezo v pretiranem zacinjenju ostalih naših potrebščin. V času, ko smo popolnoma izprti od držav, tako prijateljskih kakor sovražnih, ki so nam dobavljale le s pomočjo kompenzacije manjše potrebe, se nam je diktirala brez vsakega uradnega obvestila carina, ki ne ogroža le naše eksistence, temveč vso našo stopravo se razvijajočo kulturo.

Do malega vse tiskarne so imele z naročniki gotove sklepe, ki jih ni moč stornirati. Započeli smo izdajati liste in revije, ki naj bi širile jugoslovansko probujenje med naš narod. Uničili smo stare, z avstrijskim duhom prožete šolske knjige, hiteč z novimi izdajami srbsko - slovenske tendence, a carina nam je prekršila vse račune. Založniki knjig odpovedujejo tisk, stroje in za tisk potrebne predmete, ki jih moramo vsled pomanjkanja domače industrije naročiti le v tujini, smo morali stornirati. Ostali bomo na nižji stopnji ko doslej, medtem ko imajo naši sovražni sosedje priliko, poplavljanj naš trg s tujo literaturo, tuji izdelki. Mesto da nam da naša država slične ugodnosti, kakršne na pr. nudi Nemška Avstrija z raznimi subvencijami, hoteč povzdigniti do viška kulturni napredek, se nam hoče doma ubiti z vpelavo carine vsak napredek.

Do malega vse naše potrebešine so danes okroglo 1500 odstotkov dražje kot pred vojno, z aprilom 1919 vpeljana carina pa podraži vse to še okroglo za 1000 odstotkov. Si more li uradnik ali delavec nabavljati potrebno čtivo? Zmore li uboz solarček oblikovati ljudskošolske, dijak srednješolske knjige, za kar treba že premoženja? Se li ne bo sleherni manj imovit oče premislil, dati sina v šole, predno bo založil vse premoženje za knjige? Ima li država hasek pri svojih tiskovnih potrebščinah, v katerih bo carina itak zapopadana? Ima li država obstoj brez inteligence, brez naraščaja, brez procvitajočih državljanov?

Da podkrepimo svoj ugovor glede pretrfane carine, naj navedemo par slučajeve, ki so nas zadnji čas s carino seznanili:

Vagon barve je stal pred vojno franko Ljubljana 10.000 kron — carina 54.000 K; vagon valjane mase 25.000 K — carina 27.000 K; vagon črk 24.000 K — carina 84.000 K; vagon rotacijskega papirja 2800 K — carina 8400 K; vagon časopisnega papirja v polah 3000 kron — carina 8400 K; vagon kancelijskega papirja 4500 K — carina 42.000 kron; vagon kartona 5000 K — carina 9400 K; vagon Chromo - kartona 8000 kron — carina 14.700 K; vagon zavitkov 7000 K — carina 63.000 K; vagon pismenega papirja v mahah 10.000 K — carina 63.000 do 126.000 kron.

Poleg označene naklade se zahteva pri tiskarskem črnilu, črkah, zavitkih, pisemskem papirju celo carina na taro, kar znaša pri zavitkih in črnilu 15-20 odstotkov.

Trgovske zavitke smo zaračunavali pred vojno s tiskom vred 6 kron, danes znaša carina vračunski embalažo 30 kron. Vse označeno blago se nam je dostavljalo prosto voznine, danes plačujemo 3000 kron od vagona. Uvidevamo, da je carina potrebna na gotove predmete, ki jih ima lastna država v izobilju, ne pa na one, koje si moramo nabavljati le s pomočjo izmenjave.

Popolnoma umljivo je, da bo nemška konkurenca preplavila ves jugoslovanski trg, medtem ko nam preti pogin. Kaj si naj mislimo, da tiska zagrizena nemška tiskarna Holzhausen na Dunaju za Beograd uradne tiskovine, da se oddaja državne potrebešine ne direktno tiskarnarjem, pač pa potom posredovalca v natij, — da offerirajo češke tiskarne tiskovine polovico ceneje od jugoslovanskih? Ni li vzrok temu carina, ki je v zaščito tujih državljanov, nas pa izganja z domače grude?

Podpisano društvo tiskarnarjev v Sloveniji apelira na razsodnost velerodnega ministra za finance in predlaga:

Z ozirom na pomanjkanje vsakega tiskarskega materiala, tako strojev, črk, papirja, kuvert itd., naj se odpravi vsakojaka tozadevna carina. uvede naj se pa na vse v tujih državah izvršene tiskovine, bodisi knjige, ozlednice, trgovske in uradne tiskovine. Dosedanji carinski izdatki naj se tiskarnarjem povrnejo. V doglednem času pa, ko si bomo ustali samostojno industrijo, naj se vpelejo na tuje izdelke v zaščito domače trgovine, najvišja carina.

Trgovski promet z inozemstvom po sklepu mira. Tvrđkam, ki se zanimajo za uvoz raznovrstnih izdelkov iz bele, za strojev, godbenih instrumentov, kemičnih produktov, barv, jestvin, olja, voska in drog iz Amerike, dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice naslov neke importne firme, ki namestila takoj ko bo sklenjen mir, otvoriti v naši državi svojo podružnico. Dotle, na tvrđka omenja v svojem dopisu, da naj bi interese, se sodaj stopili s njo

v dopisovanju. — Tvrđkam, ki hočejo stopiti v trgovsko svaro s neko tovararno na motivs in čevljarske prejo v Švici, se v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled ponudba dotične firme.

O čekovanju prometa. Razen blagajniških in imenakih, čekov imamo tudi skupne čeke. Ta vrsta čekov je pri nas še malo znana, dasi se v navadnem prometu lahko zelo pogosto rabijo. Do sedaj so se jih posluževali navadno le uradi. Urad je moral n. pr. izplačati prvega svojim dvajsetim ali tridesetim uslužbencem mesečno plačo. Namesto da bi izgubil en uradni cel dan s tem, da bi hodil od uslužbenca in jim razdeljeval plačo, napiše urad en sam ček za vsoto, ki je tako velika, kakor plače vseh uslužbencev pri tem uradu skupaj. Čeku priloži seznam, v katerem so navedeni posamezni uslužbenci po imenu in bivališču in koliko plače prejme vsak izmed njih. Tiskovina za seznam se dobi pri čekovnem uradu. Vsota na tem seznamu je seveda enaka vsoti, ki je navedena na čeku. Seznam mora biti ravnotako podpisan kakor ček. Dotični urad pošlje ček in seznam skupaj čekovnemu uradu in s tem je izvršeno vse njegovo delo. Vse ostalo pa izvrši čekovni urad sam. Ta namreč odloži vsoto, ki je navedena na čeku, od imovine dotičnega urada ter pošlje posameznim uslužbencem po poštne proste čekovni nakaznici zneske, kakor jih je navedel urad v seznamu. Dosedaj so se skupnih čekov posluževali skoro sami uradi. Ker pa pride vsak človek večkrat od tega, da mora nenkrat poslati petim, šestim ali še več osebam denar, je dobro, da se tudi občinstvo seznani s to vrsto čekov. Če uporablja skupne čeke, prihrani precej na času in na denarju. Tiskovine za seznam se dobe, kakor že povedano, vedno pri čekovnem uradu v Ljubljani.

Gospodarske težkoče v Italiji. Jean Carrère, rimski dopisnik Le Tempsa, brzojavlja 11. junija o težkem parlamentarnem položaju, kateremu se pridružujejo težkoče v prehrani kakor tudi številne stavke v Rimu in Napoli. Koncem meseca potečejo časne dvajsetine in trebalo jih bo obnoviti. Sprčo obširnih debat o teh nujnih vprašanjih bi moral priti Orlando iz Pariza zastopati vlado. Zbornica se otvoril 19. t. m. Ekonomske težave in vprašanje prehrane so vedno večje. Draginja raste vznemirljivo; delavci in nastavljenici zahtevajo povišanje plač. Kadar se to povišanje s trudom doseže, raste draginja znova, kar povzroča nove zahteve. Neizbežne posledice so mnogobrojne stavke. Med temi stavkami, ki se že vrše ali šele pripravljajo, je najbolj grozeča stavka učiteljev, katerih plače so zares čisto nezadostne. Tak štrajk bi bil veliko zlo. Mislimo, da se mu bodo izognili vsled sklepov, ki so nastali v sporazumu z g. Berenijem, naučnim ministrom. In Stringheriem, finančnim ministrom. Je pa še več korporacij v štrajku, zanje ne more vlada skleniti nič neposrednega kakor za učitelstvo. Vse te stavke so ostale povečini krajev Italije doslej zgolj gospodarskega značaja, lahko pa bi postale prej ali slej politične. Zato se bodo storili potrebni koraki, da se pride v dom rastoči življenjski draginji. Upati je, da se bo sporazumno z zavéznički dalo znatno izboljšati aprovizacijsko vprašanje.

Subskripcija 4% državnih bonov: Pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani in njenih podružnicah je podpisalo 1735 strank skupno K 19.842.000. — 4% državnih bonov. Med drugimi so subskribirali še sled. zavodil in gg.: Vevške papirnice, Devica Marija v Polju K 100.000. — Mestna hranilnica v Kranju K 100.000. — Mestna hranilnica v Novem mestu K 60.000. Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice, Ljubljana 350.000. — Mestna hranil. v Radovljici, nadaljnji 15.000 K. Okrajna bolniška blagajna, Sevnica K 2.500. — Telovadno društvo »Sokol«, Trbovlje K 2.500. — P. Majdič, Jarše - Mengeš K 10.000. — Fran Ksav. Souvan, Ljubljana nadaljnji K 30.000. — F. M. Schmitt, Ljubljana K 10.000. — L. Mikusch, Ljubljana K 10.000. — Grof Olivier Lamezan, Kobra K 100.000. — Ivan Kenda, Bled K 25.000. — A. Vodnik, Ljublj. K 60.000. — Ivana Seunig, Ljubljana K 10.000. — Darinka Andrejevič, Beograd K 10.000. — Ferdo Roš, Hrastnik K 10.000. — K. B. Mally, Tržič K 50.000. — Mally in Demberger, Tržič K 50.000. — Stajerska hranilnica, Gradec, za svoje posestvo v Ptuj K 500.000. —

Državna posredovalnica za delo. Podružnica za Ljubljano in okolico. V preteklem tednu od 8. junija do 15. junija 1919 je iskalo delo 190 moških in 63 ženskih delavskih moči. Delodajalci so iskali 149 moških in 80 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 144. Pri vseh podružnicah »Državne posredovalnice za delo« je od 1. januarja 1919 do 15. junija 1919 iskalo delo 8114 delavskih moči, delodajalci so pa iskali 7375 delavcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 1998. Delo iščejo: pisarniške moči (335), trgovski sotrudi in sotrudi (201), slastičije (134), stroj. ključavničari, strojni in kurjači (100), uradni in trgov. sluge (125), hišniki, pazniki, mesarji, peki, milinarji, natakari, natakari, točilci, tov. in poljski delavci in delavke, železostrugarji, kovači, mehaniki, elektrotehnik, ekonomski, oskrbniki, dnarice, dimnikarji, zidarji, mizarji, plekarji, krojači, šivilje, v delo se sprejmejo: rudarji (900), služkinje in kuharice (120), težaki, hlapci, pomoči delavci v pletilni šoli, konjaki hlapci, čevljarji, tesarji, poljski in vinog. delavci in delavke, zidarji, mizarji, pis. moči, opek. delavci, strojni in sl.

V Lidi se vrši živinski semenj v pomočelj, dne 23. junija t. l.

Cena v Berolinu. Naš prijatelj nam je pokazal pismo svojega znanca iz Berolina, datirano 22. maja t. l., v katerem mu ta navaja takakajne tržne cene in zasluge. — Delavec zasluži

tam od 100 do 150 mark na teden. Cene so pa sledeče: 50 kg krompirja 60 M, 1 kg surovega masla 60 M, 1 kg moke za kruh 8 M, 1 kg sladkorja 20 M, 1 kg slanina 56 M, 1 kg svinjakega mesa 32 M, 1 cigareta 15-40 pfg, 1 smodke 90 pfg do 3 M.

Najnovejša poročila.

(Naša izvirna poročila.)
ITALIJANSKA MINISTRSKA KRIZA.

Milan, 16. junija. Kriza v ministru se ni končala. Danes prispe v Rim Giolitti. On je glavna opora Orlando, ki se nadeja, da bo z njegovo pomočjo ostal na krmilu. Proti Orlando rujejo na eni strani ogorčeni nacionalisti, na drugi strani pa socialisti in katoliki. Zunanja politična vprašanja so potisnjena decela v ozadje. Kakor vse kaže, ostane Orlando z rekonstruiranim kabineto še nadalje na površju, ako končno ne pride v kombinacijo Tittoni. Za danes je bila napovedana seja ministrskega sveta v Rimu, na kateri bi se naj odločilo o krizi. O izidu te seje ni bilo do poznega večera še nobene vesti. Bivši minister Nitti, ki je zelo vplivna oseba, nastopa z vso odločnostjo proti Orlando.

KOMPLOT PROTI CADORNI.

Milan, 16. junija. Odkrili so zaroto proti bivšemu generalisimu grofu Cadornu. Komplot je imel namen Cadornu odvzeti njegove na vojne operacije se nanašajoče dokumente.

ITALIJANSKI SOCIALISTI PROTI VERSAILLSKEMU MIRU.

Milan, 16. junija. Glasilo italijanskih socialistov »Avanti« priobčuje uvodnik z debelo tiskanim nadpisom »Il trattato di Versailles« in s podnaslovom »Dvojboj med delavskimi sindikati in meščansko demokracijo«. V članku razpravlja o nasprotju med delobčami glede delavstva, ki jih predlaga Antanta, in noto grofa Brockdorffa, ki se naslanja na bernske principe. Članek se z vso odločnostjo zavzema za to noto, kar izpričuje, da je ta nastop italijanskih socialistov v zvezi z nemško propagando.

STAVKE V ITALIJI.

Milan, 16. junija. Kakor zatrjujejo najnovejše vesti, se stavkarsko gibanje v Italiji silno širi. Danes se je pridružil stavkujočim velik del državnih uslužbencev. Cenzura zabranjuje vsako vest o tem dejstvu. Naša poročila so v tem oziru absolutno zanesljiva. V Bologniji se je vršil kongres poljedelskih delavcev. Po končanem kongresu so zborovalci večerj priredili velike manifestacije. Sprevod po mestu je trajal dve uri. Udeležilo se ga je petdeset tisoč oseb, ki so manifestirale za socializacijo pokrajine. Med policijo in neko skupino anarhistov, ki so nosili črne zastave, je prišlo do krvavega spopada.

DA BI JUGOSLAVIJO RAZBILI PODPIRAJO ITALIJANI MADŽAR-SKE BOLJSEVIKE.

Lucern, 16. junija. V »Bernar Intelligenzblatt« objavlja neki odličen nevtrolec, ki se je pravkar povrnil z Dunaja, senzacionalna razkritja o italijanskih spletkah, ki imajo namen podpirati madžarske boljsevice, da bi s tem oslabili Jugoslavijo. V noči od 27. na 28. maja je italijanska vlada dobila ogrski sovjetski republikli dve bateriji 750 mm topov, 11 vagonov živil, ogromno količino orožja in streliva ter veliko množino tekstilnega blaga.

ZAVEZNIŠKI ODGOVOR NA NEM-SKE PROTIPREDLOGE.

Pariz, 17. junija. Odgovor zaveznikov na nemške protipredloge je izdelan v 200 eksemplarih in bo objavljen. Revidirano besedilo je spisano samo v enem izvodu. Spremembe so izvršene z rdečo tinto nad prvotnim tekstom. Ta zadnji dokument ne bo objavljen.

WILSONOV POSET V BELGIJI.

Pariz, 17. junija. »Daily Mail« javlja, da odpotuje Wilson v Belgijo danes zvečer v spremstvu svoje soproge in admirala Graysona.

TURSKA DELEGACIJA.

Pariz, 17. junija. Turška mirovna delegacija ostavi Vaucresson, ker so prostori v tem posopju premajhni za številne njene člane.

BELA KUN NI BIL POZVAN V PARIZ.

Lucern, 17. junija. Iz zanesljivega vira je vaš korespondent dobil tole pojasnilo o povabilu Bele Kuna v Pariz. Odbor četvorice je sklenil poslati v Budimpešto note, v kateri se je madžarska vlada pozvala, naj takoj ustavi svoje prodiranje proti Čehi. »Slovaški Redakcija« te note se je poverila tajniku Lloyd Georgea. Tajnik je na svojo pest v noto vstavil pasus, da bo Ogrska itak že v najkrajšem času povabljena v Pariz. Zato so iz Pariza prvotno vest o povabilu madžarske sovjetske vlade v Pariz demantirali, kakor jo je de-

mantiral tudi vaš korespondent. Ko so v Parizu dognali dejanski položaj, je prišlo do velikega škandala.

POGOJNO PRIZNANJE NAŠE DRŽAVE.

Lucern, 17. junija. Današnja večer na izdaja »Zürcher Zeitung« javlja, da so Amerika, Anglija in Italija priznale kraljestvo Slovencev, Hrvatov in Srbov samo pod pogojem, da ostane Črna gora še nadalje neodvisna država. (Ta vest gotovo ne odgovarja resnici, že zaradi tega ne, ker Italija doslej še ni priznala naše države. Zdi se, da hoče Italija staviti tak pogoj Opomba uredništva.)

Vesti LDU.

ČEŠKA DUHOVŠČINA ZA NARODNO CERKEV.

LDU. Praga, 14. junija. (Dun. kor. ur. — Zakasnelo.) »Narodni Politika« poroča: Te dni se pelje deputacija zveze čehoslovaške duhovščine v Rim, da izposluje pri kuriji med drugim tudi ustanovitev samostojnega čehoslovaškega patriarhata, odstranitve celibata za duhovščino in uvedbo češkega jezika v celotni službi božji. Češka duhovščina je baje odločena, da ne odneha od svojih zahtev.

ODBOR PETORICE, NE VEČ ČETVORICE.

LDU. Berlin, 13. junija. (Dun. kor. urad. — Zakasnelo.) »Berliner Tageblatt« poroča iz Versailles: Iz sveta četvorice je postal večerj svet petorice. V zadnji minuti je bil poklican prvi delegat Japonske baron Makino k pogajanju o odgovoru alirancev. Bržkone se hoče na ta način preprečiti morebiten poznejši protest Japonske.

Društvene vesti in prireditve.

Zveza vojnih invalidov za štajersko naznanja, da brez odborovega dovoljenja ni nobena oseba upravičena nabirati darila v prid vojnim invalidom. Takega dovoljenja nima g. Ivan Topolovšek iz Celja. Nabiralci darov se bodo izkazovali z dovoljenjem Zveze — Odbor.

Kočevska Čitalnica ima dne 19. t. m. v prostorih gostilne Beljan ob 8. popoldne ustanovni občni zbor. Priglasilo se je že nad 150 članov; dramatični in pevski odsek že sedaj poslujeta. Obenem se zbira knjige za knjižnico. Več o tem za kočevsko Slovenstvo v lepomembnem podjetju prihodnjič!

»Društvo tehnikov v Ljubljani« ima odborovo sejo v soboto, dne 21. t. m. ob ¼21. uri. Dnevni red: Poročilo o sklepih zagrebške sestanka.

Poizvedbe.

Izgubil se je bel zdravniški plašč iz platna od pod Tranče do kavarne Egga 16. junija popoldne. Najditelj naj ga prinese v Gorupovo ulico št. 3, II. nadstropje levo.

Dotična gospodična, ki je v nedeljo 15. t. m. pozabila dežnik v cvetličarni Viktor Bajt, naj pride ponj.

Našla se je pred Škofijo pozlačena igla. Izgubil jo je dobi v pisarni mestne pristave, Cesta na Kodeljevo št. 8 med 9. in 10. uro popoldne.

Kdo ve kaj? Komur je sedanje bivališče pešca Bratuza Josipa, doma iz Čepovana, Dol št. 23, znano, se prosi, naj naznani na naslov: A. Podgornik, računski podčastnik, topniška vojašnica v Ljubljani.

Par deških čevljev in nogavic se je našlo danes na Prulah. Dobilo se na Prulah št. 17 pri družini Davoršek.

Begunec s Primorskega, večš vseh gospodarskih in kmetijskih poslov z večletno prakso išče službo kot oskrbnik kakega večjega posestva ali kot kletar pri kaki vinski trgovini. Ponudbe naj se pošljejo na posredovalni urad za begunce v Ljubljani.

Našla se je v tork zjutraj v vinarni g. Mencingerja vratna verižica z obeskom. Dobi se v vinarni.

Zgubila se je zlata ura dne 16. t. m. v Tivoli med parkom in glavnim dreveredom od pol 7. ure do pol 8. zvečer. Ker je ura dragocen spomin, se prosi najditelj, da jo izroči proti dobri nagradi v pravništvu »Slov. Naroda« (6112)

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Poslano.*

Važno za salonske orkestre.

Radi subskripcije za novo izdano glasb za orkester komponista Ant. Jakla naj se p. n. interesente blagovolijo obrniti na trgovino z muzikaliijami

Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno, kolikor dolga nakaz-

Proda se par novih, črnih moških čevljev št. 42. Gledališka ulica št. 10/III. L. Franke. 6149

Mehlovanje išče uradnik. Ponudbe na upravnishvo "Slov. Naroda" pod "Slovenec/6148". 6148

Proda se popolnoma nova svilena obleka po ugodni ceni. Breg št. 14/1. 6147

Proda se skoraj nova moška obleka, črne hlače, fina žepna ura. Breg št. 8/1. 6041

Proda se lahna, pol krita kočija in kolesa; zamenja se tudi za seno. Poizve se v Kladnja ulica 13, Kravce, Trnovo. 6139

Hiša z vrtno se kupi v Rožni dolini ali periferiji mesta. Ponudbe Marije Terezije cesti št. 13/II/107. 6135

Prevažanje premoga in drv s kolesa na kolodvor najceneje in točno. Zglasiti v trafiki v Šelenburgovi ul. 6082

Prodajemo 300 hl prvotnega bjeleloga vina godište 1918. Cijenjene upite molimo na Krapisko trgovačko društvo, Krapina, Hrvatska. 6076

Popravila žepnih ur, zlatnine in srebrne lepote 5-6 sobno stanovanje in naproti glavne pošte v Ljubljani. Točna in solidna izvršitev. 5531

1500 K dotičnemu, kdor mi preskribo Ljubljani. Ponudbe na upravnishvo "Slovenskega Naroda" pod "J. K./6074".

Tesarji kakor tudi več učencev se sprejme proti dobremu plačilu v trajno delo. Anton Steiner, mestni tesarški mojster, Ljubljana, Jernova ulica št. 13. 4844

2 generatorja za vrtilni tok (Drehstrom) s priklopljenim vzbudilnikom (Erreger-Maschine) vsaki po 150 KVA, 3000 voltov napetosti in 42 perijodami, 173 tur na minuto, izvršeni po tvrdki Ganz & Comp., se oeno oddasta. Ponudbe na Vevške papirnice, Vevče pri Ljubljani. 6036

Iščem sobo proti dobri nagradi. Naslov pove upravnishvo "Slov. Naroda". 6146

Proda se salonska obleka, žaket s te- lovnikom. Kolonjska ulica št. 12, vila Rena. 6145

Proda se slovenska zastava, štedilnik, nov ročni voz. Poizve se v Wanki ulici št. 8, prišilje. 6142

Poštena služkinja, katera bi znala tudi šivati, se sprejme, Bartman na Bledu. 5760

Proda se lepa, nova športna obleka za gospoda po nizki ceni pri Alojziju Kombar, otv. in voj. krojač, Šp. štaka, Celovška cesta 98. 6132

Pisali stroj, najboljši sestava, sasma nov ili malo rabljen želim kupiti. Ponudbe tvrtci Schwarzl drug, Zagreb, Preradovičeva 1. 3347

Modelnega mizarja sprejme takoj se kupi takoj. Kranjska trgovina željezne i bravarne robe v Kamniku. 6105

Električna žica za sobno instalacijo se kupi takoj. Ponudbe na Kopitar, Resljeva cesta 3 Ljubljana. 6067

Dva galicijška konjčka, 140 cm visoka, 3 1/2 leta stara, rjave barve, uvožena, proda E. D. Suppanc, Pristova, Sl. Stajersko. 6123

Automobile svih vrsti, sa i bez gume, kao i gume posebno kupuje i prodaje Anton Neidhardt, Zagreb, Preradovičeva 22. 6115

Vseh gospodarskih in premoženjskih zadevah se obrnite na Gospodarsko pisarno Dr. Ivan Černe, Ljubljana, Miklošičeva cesta 9 (nasproti Hotela Union) telefon 37. 4911

Bivši orožniški stražmojster, strogo zane-sljiv, oženjen, brez otrok, išče primerne službe, bodisi kot hišnik, uradni sluga, kjer bi imel tudi stanovanje. Položi lahko tudi kavicjo. Prijazne ponudbe na upravnishvo lista po šifro "orožnik/6063". 6063

Proda se 12 novih elegantnih krojačev. Kje, pove uprava "Slovenskega Naroda". 6140

Prodajna se dva konja zaradi prese- lovitve. Kje, pove uprava "Slovenskega Naroda". 6137

Proda se fin sokolski krov. Ogleda se pri Potočniku, Šelenburgova ulica št. 6. 6080

Možne hrane prvotne se prodajo. Ponudbe na upravnishvo "Slov. Naroda" pod "Prima/6129". 6129

Zidan štedilnik s pečnicami brez kotla se prodaja. Ponudbe na upravnishvo "Porabeno" poste restante Ljubljana. 6118

Konjsko angloško opremo za par konj prodaja dr. J. Pretnar, Marija trg 3/III. 6128

Dobro ohranjena parna kopel se prodaja. M. Hanikam, Kavčičeva cesta 127 Šiška, Ljubljana. 6183

Kadi iz trdega lesa in rezervoar po 2- vsebine, se kupi. Ponudbe na Zahret & Komp., Britol pri Kranju. 6049

Fantik ki bi opravljal lahka dela, se sprejme za takojšnji nastop. Pojasnila v Anončni ekspediciji Al. Matellič Ljubljana Kongresni trg 3. 6251

Pisalna miza dobro ohranjena se po ugodni ceni prodaja. Naslov v Anončni ekspediciji Al. Matellič Ljubljana Kongresni trg 3. 6152

Kdo bi vzel 5 letnega zdravega in le- pega fanta za svojo gospodinja. Ponudbe na upravnishvo "Slov. Naroda" pod "Zdrav fantek". 5978

Ključavničarsko obrt se želi učiti 15 letni fant z dežele, ki ima veselje in spretnost za to. Ponudbe na upravnishvo "Slovenskega Naroda" pod "15 letni fant/6127". 6127

Pek išče v najem (od 1 1920) pe- karno v Ljubljani ali na deželi, katero mu hišni gospodar po 19 letnem obdobju odpoveduje, da bi najbolje vpeljano obrt sam vršil. 6061

Dobroizurjene stenografije in izur- jenega koncipijenta išče za takojšnji nastop Dr. Müller, Celovec. 6088

Stanovanje z dvema sobama, kuhinjo in pritiklinami blizu glavne kolodvorice se zamenja s istakim. Naslov se izve v upravnishvo "Sloven- skega Naroda". 6064

Kupujem snurekov les, jelka, hrastov in bukov bodi si okrogel ali rezan. Cene za les nalo- žen v vagon se naj naznanijo na V. SCAGNETTI, parna žaga za drž. ko- lodvorom, Ljubljana. 2048

200 K dobi oni, ki mi pošlje stano- vanje z eno ali dvema sobama in kuhinjo ter nekoliko vrta za novo- poročence, če je mogoče v okolici Ljubljane. Naslov pove upr. "Sloven- skega Naroda". 6040

Prožni predelavec kot vodja partije za vzdrževanje gozde železnice v stalno mesto, t. j. za celoletno stalno delo se išče. Pis- mene ponudbe na upravnishvo pod "štev. 6008". 6008

Koncertni klavir Marschall, brezhibno ohranjen, palisander s vložkami iz medu in bisernice, iz- boren glas, je na prodaj. Dopisi na upravnishvo "Slovenskega Naroda" pod "Marschall št. 6119". 6119

Ključavničarja, treznega, spretnega, oženjenega, za takoj- šen vstop ob prostem stanovanju in kurjavi iščem za našo tovarno v Medvodah. Ponudbe je nasloviti na "Papirnice Goritane, pošta Medvode, Go- ranjska". 6047

Kupim več dobro ohranjenih motor- nih koles, avtomobilov in novo pnev- matiko vsake vrste za kolesa, motorje in avtomobile. — Florjančič, Šelenburgova ulica 6. 4273

Na prodaj srnjak 1 leto star popolno- ma krotak in srnjica leto- snja mladica. Cena za prvega 400 K, za drugo 100 K. Nadalje puška risa- nica (Bockbüchflinte) popolnoma no- va kal. 16 in 9/3 s petlini. Cena 1200 K. Vzame se v zaračun že rabljena ri- sanica. Ponudbe pod "Lecoc/6057" na upravnishvo "Slov. Naroda". 6057

Stavbišča, obstoječa iz dveh bivših vojašnic, jahalnic in hlevov v mestu na Stajerskem, ob prometni progi, se na prodaj. Stavbe so mo- derne in v najboljšem stanju ter pri- merne za tovarniško podjetje, posebno papirnico ali tovarno za lesne izdelke, ker je v obliži dosti lesa. Električna in vodna moč se lahko vpele. Po ogledu se dogovori kupnina. Posredov- alci izključeni. Pojasnila daje mestni urad v Slov. Metliki, Stajersko. 6141

Na prodaj so : **TRAVNIKI** : za južnim kolodvorom v Ljubljani s po- vršino 4 ha 49 a 11 m²; zadnja cena 5 K za m². Pojasnila daje pisarna Dr. Ivo Benkovič, odvetnika v Ljubljani, Miklo- šičeva cesta 6. 6138

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Angloščina se išče k dvema dekletama radi inavermije. Ponudbe na Šelenburg, Šelenburgova ulica 1/II. 6081

Knji se dobro ohranjen šivalni stroj. Cenj. ponudbe na Brestner, Dr. Petra cesti št. 14. 6133

Knji se malo rabljeno, proda Jakob Klan, Ribnica. Cena po dogovoru. 6080

Stroj za vranje dobavlja tvrdka, Zalec pri Celju. 6096

Lep grad, prekrasna lega, dobro zem- ljište, se prodaja. Naslov pove uprava "Slov. Naroda". 6154

Dobre približno 300 litrske SOJE kupi Strojarna tovarna Kurka & Wildi na Polzeli pri Celju. 5918

Ceno se prodaja več moških obelk, klo- ukov, kravati in ovratni- kov. Kje pove upravnishvo "Slovenske- ga Naroda". 6060

Trgovski pomočnik železninske stroke se sprejme takoj pri tvrdki Schneider & Verovšek, trgovina z železnino v Ljubljani. 5931

Mesečno sobo z ali brez hrane za takoj išče zasebna urad- nica. Sporočila se prosi na Anončno ek- pedicijo Al. Matellič Ljubljana Kongresni trg št. 3. 6150

Seno in slamo kupuje po dnevnih ce- nah vsako množino iz- vozna in uvozna družba "Impeks" v Ljubljani, kjer se je ustanovil poseben oddelek za seno in slamo. 6159

Nekaj vagonov oglja, dobavnega ju- nija julija za raz- kladanje na kolodvoru, denar ob raz- ložitvi, se kupi. Ponudbe: Zanger, Celje. 5999

Izvrsten klavir, salonska garanta- lna, velika ogleda- lna, modro kolo, nekaj volonov- blega in platna, otro in uniforma se radi preselivne proda. Triška cesti št. 43. 6144

Kot prirezovalca se sprejmeta dva čevljarska pomočnika in več šeparic, katere vzamejo delo tu- di lahko na dom. Pisnene ponudbe se prosi pod številko 100, pošto ležeče Ljubljana. 6116

Sprejme se več provizijskih : **potnikov** dobro vpeljanih v mesto in na deželi za razpečanje kreme za čevlje. Ponudbe pod "Krema" se prosijo na Anončno ekspedicijo Al. Matellič, Ljubljana. 6100

Tropinje za krmo živini izborne tudi za med rezanico konjem, ima napredaj po 40 vinarjev kilog. Sever & Komp., Ljubljana. Vzorce pošljemo na zahtevo zastoj, Istotam se dobi tudi oves.

JAJCA : jajca za čaj (temno rumena) 80 v. la jajca (čez 50 g težka) 70 v. Ila jajca 65 v. Plavci (Schwimmer) in umazana 60 v. en komad, se prodajajo v originalnih zabojih pri EM. SUPPANZU v Rogatcu, Slovensko Stajersko. 5919

Bivši dalje službi podčastnik, oženjen, z 1 otrokom, ima večletno prakso vseh strok trgovine, želi službe kot

vodja trgovine s kavcijo na Stajerskem. Gre tudi kot oskrbnik h kakemu veleposstvu. Pisma se prosi na upravnishvo "Slovenskega Naroda" pod "Slovenec/6117". 6117

Za pisarno se oddaste sobi. 6161

Zamenja se stanovanje s 4 sobami proti manjši- mu. Več pove uprava "Slov. Naroda".

Kupi se! Deželna zadruga sodavčarjev za Slove- nijo v Ljubljani rabi dva vagona koka v kosih. Cenjene ponudbe takoj na ime- novano zadrugo, Martinova cesta št. 11 Ljubljana. 6141

Na prodaj so : **TRAVNIKI** : za južnim kolodvorom v Ljubljani s po- vršino 4 ha 49 a 11 m²; zadnja cena 5 K za m². Pojasnila daje pisarna Dr. Ivo Benkovič, odvetnika v Ljubljani, Miklo- šičeva cesta 6. 6138

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Na prodaj so : **Muhe** : kratkočlane zgodbe, opisal Slav Pečnik. Najzanimivejše berilo za samce in po- ročane! Cena s poštno K 3-50. Na- roča se v Narodni knjižarni v Ljubljani.

Sprejme se več dobrih : **krojaških pomočnikov** za veliko in malo delo. Da se dolo- ti na dom. Pjeda po zagrebški trati, Potočnik, Šelenburgova ul. 9, 2, Ljubljana. 6081

Proda se gnoj: Proda se tudi več vozov 1 lovski voz, (brek) in zapravljenec ter ena elegantna kočija, proda se tudi tri leta star konj izvrstne angleške pasme, Poiz

Prosim najnižje ponudbe z navedbo dobavnega roka za
20 vagonov
bukovega oglja.
 Valentin Urbančič, Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 18.

Mila znamke Srna

ne doseže in ne prekosl nobeno drugo milo.
 Tvorница mila in sode IGNAC FOCK, Kranj.

Priznane najboljšee

„turške kose“

dobi ta teden in se priporoča za cenjena naročila tvrdka
F. S. Skrabar v Višnji gor.

DROGERIJA J. C. KOTAR
 LJUBLJANA
 Wolfova ulica 3.
FOTOMANUFAKTURA

Razglas.

Pri rudniku Brezno-Hudajama trboveljske premogokopne družbe se razpisujejo sledeča mesta za takojšnji nastop:

- 1) enega rudniškega inženirja z dovršeno rudarsko visoko šolo in državno skušnjo.
- 2) enega jamomerskega poduradnika z rudarsko šolsko izobrazbo, znanjem vseh zadevnih na- in podnevnih merskih del ter leporisanjem.
- 3) enega računskega poduradnika z dopadljivo pisavo in znanjem vsega materialnega in meznega računstva.
- 4) treh jamskih paznikov z rudniško šolsko izobrazbo.

Samo prosilci, kateri odgovarjajo pogojem, imajo prakso, so slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi zmožni, naj pošljejo svoje lastnoročno pisane prošnje s priložitvijo prepisov spricval — kateri se ne vrnejo — ter z navedbo domovinstva in kedaj morejo službo nastopiti, ter z zahtevo plače in sicer: za 1 na trboveljsko premogokopno družbo na Dunaju I, Falkstr. 1., za 2-4 na rudniško vodstvo Brezno-Hudajama trboveljske premogokopne družbe v Laškem (Spodnje Štajersko).

Termalne kopališče
"HOFGASTEIN"
 je otvoreno od 1. junija.
 Prehrana zagotovljena. — Pojasnila daje zdraviliška komisija Hofgastein — Dohodna dovolila izpolnjuje ravnatelj R. Kfler, Seiberg, Pöschelstrasse 13.

! SVETLA !

Baterije, žarnice, elektrotehniški predmeti, (izdelki svetovne slovenske tvornice.) Generalna reprezentanca za en grob v kraljestvu SHS
JANKO POGACAR, ZAGREB,
 začasno Ljubljana, Ilirska ulica št. 29 I.

NOVEKNJIGE

vlastiti i kom.

NAKLADJE ST. KUGLI, ZAGREB:

- Turic Jure, dr.: Osnova za preobraževanje naroda skolom. K 5—
 Eisler-Jelačić: Sociologija ili nauka o postanku i razvitku ljudskog školstva (u 5 amp.) K 10—
 Rittig Ivan: Blagostanje kraljestva SHS. K 4—
 Kralj Viktor: O reformi naših srednjih škola. K 140—
 Breux-Velkanović: Stradaoci, drama u 3 čina. K 4—
 Grubić Dušan: O temelju izgradnje naše jugoslav. kulture (studija) K 3—
 : Uniziersal-Kausalprozess als unser oberstes Naturgesetz (filozofijska studija) K 18—
 Kumčić Tomo, dr.: Pelen (Apsint), izvorni roman. (ilustrirano) (u 5 amp.) K 8—
 Rotkvič Vjekoslav, dr.: O moralnom nadpretku. Studija. K 6—
 Grilović Milan: Moj život. Pjesma i proza 1874—1914. K 5—
 Appleton G. W.: Gospodja u krznu. Kriminalna prip. vijest. K 7—
 Prybyszewsky Stanislaw: U virovitoj struji. Roman. K 470—
 : U valove. Roman. K 420—
 Neera: Sedam smrtnih grieha. Na sastanku i druge pripovijesti. K 4—
 Dalas Richard: Lišen baštine. Kriminal. roman. K 3—
 Čehov A. P.: Ubojstvo. Ariadna. Pripovijest. K 2—
 Potapenko I. N.: Sto je upravo ljubav? Klauzura Mihajlova i druge pripovijesti. K 3—
 Ove i sve na gje oglašene knjige naručiti se uz originalne cijene i unaprijed poslati novac više K 150 po kilogramu za pakovanje i poštarinu ili uz pouzete kod ST. KUGLI, knjižara jugoslav. akademije i hrv. sveučilišta u Zagrebu. Pozor knjižare! Saljemo knjige drugih izdanja i naklada uz orig. popust i najpovoljnije uvjete.

VINO. **VINO.**
 Belo ljutomersko . . . letnik 1918 Rdeče (cviček) . . . letnik 1918
 Belo romunsko. . . letnik 1917 Črno letnik 1918
 izborne kakovosti, ter nudim najnižje cene. Kupim vsako množino in vseh velikosti vinskih sodov. — Trgovina vina Milko Josih, 6155 Ljubljana, Florijanska ulica 36.

Skladiščnik

za večje skladišče z lesom se sprejme. Reflektira se na prvovrstno moč, ki ima v tej stroki že večletno prakso. Pon. je nasloviti na "IMPEKS" Ljubljana.

Samoprodaja rudniških proizvodov.

Odlična delniška družba namerava organizirati prodaje velikih množin najfineje zmljetih prvovrstnih produktov izključno iz svojih lastnih rudnikov na Čehoslovaškem, v Nemški Avstriji, na Poljskem, v Jugoslaviji, Rumuniji in Ukrajini. Ponudbe samo prvovrstnih kapitalno podprtih tvrdk pod "Glück auf! 147" na anončno eksped. J. Rafael, Dunaj (Wien) I., Graben 28. 6156

Sieviti zdravilni vrelo (kopališče)

Krapinske Toplice (Hrvatska)

zdravilo z zanesljivim uspehom vse vrste revmatičnih afekcij mišic in členkov, protin, vse živčne bolezni (ishias, nevralgije, nevralgije, histerije, bolečine v hrbtenici), dalje vse kronične bolezni na ledicah in hrbtu, zastrupljenje s kovinami in kožne bolezni. Pri ženskih boleznih vplivajo dobrodejno na nerazvorne pojave v klimakteriju, pri vnetih maternicah ter eksudatih. Matanoneže informacije in prospekte daje zastoj ravnateljstvo.

Izvozna i uvozna tvrtka Lavoslav Poljak i drug

Središnica: SPLIT, Dalmacija.

Podružnice: Rijeka, Makarska, Beč (Wien) I. Rotenturmstrasse 11.

Bavi se samo na veliko.

izvozom i kupovanjem: svih domaćih zemaljskih proizvoda, južnog voća, žitarica, ljekovitih bilja, eteričnih i jestivih ulja itd.

uvozom i prodajom: inozemnih proizvoda, svakovrsne prekomorske robe itd.

Brzojavni naslov: Poljakdrug.

3533

HRVATSKA TRGOVINSKA BANKA D.D. U ZAGREBU.

ZAGREB, 15. lipnja 1919.

POZIV NA SUBSKRIPCIJU.

P. n.

Temeljem ovlasti izvanredne glavne skupštine dioničara Hrvatske Trgovinske Banke u Zagrebu, obdržane 17. travnja t. g., zaključilo je ravnateljstvo, s obzirom na to, da je netom dovršena II. emisija dionica Hrvatske Trgovinske Banke u Zagrebu znatno presubakribirana, da provede povišenje dioničke glavnice

za daljnjih K 6,000.000—, dakle od K 24,000.000— na K 30,000.00—, izdajem novih 30.000 dionica po K 200— nominale.

Od ovih novih 30.000 dionica, izlučuje se 11.250 komada za nove potpisatelje II. emisije dionica Hrvatske Trgovinske Banke u svrhu, da se uzmagnu po njima potpisane dionice u punom broju dodijeliti. Preostalih pak 18.750 novih dionica po K 200— nominale ovime stavljamo na subskripciju uz slijedeće uvjete:

1. Svim dosadašnjim dioničarima koji onima I., toli onima II. emisije pripada na rečenih novih 18.750 dionica pravo opcije i to: na svakih sedam starih dionica po jedna nova, dakle na dosada subskribiranih i dodijeljenih 131.250 dionica ukupno 18.750 novih dionica ove emisije, uz cijenu od K 240— po komadu nove dionice sa 5 % kamatima od 18. srpnja 1918 do dana uplate. Na slomke izpod sedam komada neće se uzimati obzir.
2. Pravo opcije na nove dionice može se izvršiti od 20. lipnja do 30. lipnja t. g. kod Hrvatske Trgovinske Banke d. d. u Zagrebu i njezine podružnice u Osijeku; zatim kod Ljubljanske Kreditne Banke u Ljubljani i njezinih podružnica u Splitu, Celovcu, Mariboru, Colju i Sarajevu.
3. Nove dionice imaju kupon za prvu poslovnu godinu, te im pripada pravo na dividendu za istu.
4. U svrhu izvršenja prava opcije valju uz predodžbu spajenog i potpisanog odnosno očitovanja — koje leži kod potpisanih mjesta na dispoziciju — doprinjeti medjutomnice dionica I. emisije odnosno blagajničke potvrde vrhu potpisanih i uplaćenih dionica II. emisije.
5. Ujedno valja kod prijave opcije platiti u gotovom čitavu vrijednost po tečaju i s kamatima kako je pod toč. 1. označeno.
6. Tečajni (ažijaki) dobitak, koji će se polučiti kod izdavanja novih dionica ide u korist redovito pričuvene zaklade banke (odbivši troškove emisije i pristojbe).
7. Eventualno neoptirane dionice preuzima postojeći sindikat, koji zajamčuje uspjeh emisije.

RAVNATELJSTVO HRVATSKE TRGOVINSKE BANKE U ZAGREBU.

Preda se vodi

kompletnih sobnih opravz žimnicami na vzmeti ter navadnimi žimnicami. Naslov se izve v **Asociaciji ekpediciji Al. Matelič Ljubljana Kongresni trg 3.** 6153**250.000 kom. zidne opeke**

ima na razpolago

Valentin Urbančič, Ljubljana, Bleiweisova c. 18.**Svedske kapljice** svestrano pokušano lek-
vito sredstvo protiv pro-
stavnih organa i svim bolestima želuca. Usled njihov-
djetatnosti i ugodnog nagorkog teka jesu već više od stotine
godina najobjavljenije djetičko domaće sredstvo. Podražuje
tek, jačaju želudac, pospešuju probavu, oblažuje grčeve, razre-
đuju sokove i uredjuje stolicu. Odstranjuju mučninu, podra-
žaj na povraćanje, žgaravicu i ostale želučane tegobe.
Prave su, samo sa „Salvator“ markom.

S. MITTELBACH, „Salvator“ lekarna i drogerija Zagreb, Jelačićev trg 2.

Zaloga pohištva in tapet**ERNST ZELENKA,**

oblastveno zaprijeteni izvedenec

Solska ulica 5 MARIBOR - Gosposka ulica 25
priporoča svojo bogato zalogo najraznovrstnejšega pohištva: spalnih, jedilnih sob
klubnih garnitur, divanov, otoman, žime za madrace itd. 2236**Največja izbira. Zmerne cene. Solidna postrežba****NOVI PROSTORI**

poznate agenture in komisije (specijaliteta: toaletno milo)

LEOPOLD ZEISLER, Zagreb

se nahajajo sedaj:

Berislavićeva ulica šte. 16. I. nadstr.**Restavracija pri „Zvezdi“**

(preje Ferlinec)

Podpisana naznanjava, da je novo urejeni
vrt, vrtni salon in kegljišče **zopet odprto.**

Postrežba točna in solidna.

Priporočata se

Peter in Josipina Košak.**Posojilnica v Mariboru (Narodni dom)**obrestuje od 1. julija 1919 naprej do pre-
klica hranilne vloge na knjižice in vloge v
tekočem računu

brez odpovedi po

3%,

proti trimesečni odpovedi po

3 1/4 %.Stanje vlog K 15.000.000—, lastne premoženje nad
K 600.000—, osamintideseto upravno leto. 6075**Ing. Dr. Miroslav Kasa**

oblastveno poverjeni stavbni inženir.

Specijalno stavb. podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe
v Ljubljani, Hilšerjeva ulica št. 7.**Izvršuje strokovno:**Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrarne, betonske in
železobeton. jezove, mostove, železobetonska tovarniška poslopja,
skladišča, betonske rezervarje, železobetonsko oporno židovje in
vse druge betonske in železobetonske konstrukcije.

Prevzema v strokovno izvršitev vse načrte stavbeno inženirske stroke.

Tehnična mnenja. zastopstvo strank v tehniških zadevah.

Trgovina vina na veliko**Andrija Golubić**

Zagreb, Jurišićeva ulica 10.

PRODAJE:Vino belo in rdeče, staro in novo, moslavinsko, graševino.
Rum najbolje vrste do 40 % jakosti, fini aroma, Slivovko
lansko in dveletno, enkrat in dvakrat žgano, do 40 %
jakosti, od modrih bosanskih sliv, najboljših obče. Vse na
vagone in manjših količinah, hitro in točno odpremljanje!
Posređujem za vsakovrstno nabavo živil, gospodarskih pro-
izvodov itd. — Zastopnik za Ljubljano in okolice
Ivan Koželj, Tržaška cesta št. 27.**Prave Wertheimove blagajne.**V per tednih pride zopet več blagajn št. 0, 1, 2 in 3. — V zalogi so kasete
št. 00, 0 in 1, kopirne stikalnice in omare za pisarnice. Te omare so varne
proti ognju, neomestijo blagajno in stanejo samo 1/4 blagajne. — Tovarniški
zastopnik za Slovenijo: **Karel Florjančič, Ljubljana, Uradišče 15.** 5733**METLE**z metlički, krtače iz sirka za ribanje nudi za trgovce, postavno
Velika Gorica

Prva Hrvatska Tvarnica metala, Velika Gorica.

Ko treba?Pšenice, kukuruza, zohi (ovsa), ječma, kaše (Gersti),
pržena ječma, pakovano po uzorku Kneipa i otvoreno i
sve vrste zemaljskih proizvoda, neka se obrati na tvrtku
JOVANOVIĆ I TOMIC, MITROVICA (SREM). 5584**Javna dražba**trpežnega pohištva se bo vršila
v skladištu „Balkan“ dne 20. t. m.
ob 9. uri dopoldne. 6091**Banatska moka**

Komisija „BALKAN“

predaja dekler traja zaloga

Ilepo belo moko

kuhe in za kruh. Oddaja samo cele vreče.

MODNI SALON

STUCHLY - MASCHKE

LJUBLJANA — ZIDOVSKA UL. 3 — DVORSKI TRG I.

priporoča največjo izbiro

finih stannikov, svilenih klobukov in čepk za dame in deklica.

Popravila se sprejemajo in točno izvrše.

NARODNA BANKA D. D. U ZAGREBU.

Zagreb, mjeseca juna 1919.

POZIV NA SUBSKRIPCiju**25.000 komada dionica, glasećih na donosioca po K 400— naslovne vrijednosti u ukupnom iznosu od K 10.000.000—****P. n.**Na temelju svojedobnog ovlaštenja izvanredne glavne skupštine, odlučilo
je ravnateljstvo Narodne banke d. d. provesti povišenje dioničke glavnice i emisiju
novih dionica pod slijedećim uvjetima:

1. Dionička glavnica od K 10.000.000— povišuje se izdajanjem novih 25.000
dionica po K 400— nom., dakle za K 10.000.000— na K 20.000.000—.
2. Posjednicima starih dionica pridržaje se 18.750 komada novih dionica,
i to tako da svakome dioničaru pripada pravo na 4 stare dionice opti-
rati 3 nove uz cijenu od K 440— po komadu nove dionice, zajedno
sa 5 % kamatama od 1. siječnja 1919. do dana uplate.
3. Nedioničarima (novim potpisateljima) i starim dioničarima za dionice,
koje žele potpisati preko broja, koji im pripada u razmjeru od 4
stare na 3 nove, nudi se 6.250 komada dionica po tečaju od 475 K
za dionicu od 400 K nominalnih sa 5 % kamata od 1. januara 1919.
4. Subskripcija počinje 15. juna, a svršava 31. jula 1919.
5. Nove dionice imaju kupon za godinu 1919., te im pripada pravo na
dividendu za istu.
6. Protuvrijednost potpisanih dionica valja uplatiti odmah, a najkasnije
do 31. jula 1919. t. g.
- Uplate za nedodeljene nove dionice povratit će se skupa sa 3 1/2 % ka-
mata od dana uplate do povratka novca.
7. Subskripcija se obavlja odnosno primaju prijave:
U ZAGREBU: Narodna banka d. d.
BRODU n/s.: Banka i mjenjačnica Brdarić i drug, kao afilijacija
Narodne banke.

DUBROVNIKU: Srpska centralna banka za Primorje,
Dubrovačka trgovačka banka i
Pučka štedionica d. s. o. j.LJUBLJANI: Ljubljanska kreditna banka d. d.
Kranjska deželna banka.

OSIJEKU: Srpska štedionica.

RIJEČI: Hrvatska centralna banka d. d.

RUMI: Zadruga banka d. d.

SARAJEVU: Hrvatska centralna banka.

SPLJETU: Zadruga savez.

VARAŽDINU: Varaždinska štedionica.

VIROVITICI: Virovitička štedionica.

ZEMUNU: Zemunska štedionica

dok uplate mogu uslijediti također kod svih zagrebačkih zavoda te

njenih filijala.

8. Posjednici starih dionica, koji žele u smislu točke 2. optirati nove di-
onice, valja, da predlože kod gore označenih mjesta subskripcije:
točno ispunjenu i potpisanu prijavnicu uz naznaku popisa brojeva
starih dionica (u koliko nisu kod zavoda u pologu) ili medjutomnicu
starih dionica.9. Reparticiju dionica subskribiranih u smislu točke 3. pridržaje sebi
ravnateljstvo.10. Tečajni (ažijski) dobitak, koji se poluču kod izdanja novih dionica, ide
u korist redovite pričuvne zaklade odbivši troškove emisije i pristojbe.11. Za provedbu ove misije stvoren je sindikat, koji zajamčuje uspjeh po-
višenja dioničke glavnice.**RAVNATELJSTVO NARODNE BANKE D. D. U ZAGREBU.**